OPŁATĘ POCZTOWĄ UISZCZONO GOTÓWKĄ

DZIENNIK URZĘDOWY
KURATORIUM
OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO

Nr 10 **LWÓW, DNIA 31 PAŹDZIERNIKA 1938 R.** **ROK XLII**

„Rozpoczynamy nowy rok pracy wyszkoleniowej p. w. i w. f. w momencie wielkiego zwycięstwa przeżywanego przez całe społeczeństwo z wielkim entuzjazmem: Śląsk Zaolzański wrócił do Polski!

„Niechaj fakt powiększenia granic Rzeczypospolitej będzie początkiem okresu wzmożonej pracy w realizowaniu idei Wielkiego Marszałka Józefa Piłsudskiego „Naród pod bronią!"

(Z rozkazu Gen. Bryg. Sawickiego
Dyrektora Państwowego Urzędu
Wychow. Fiz. i Przysp. Wojsk.

TREŚĆ

1.

UDZIAŁ MŁODZIEŻY W UROCZYSTOŚCIACH I OGÓLNYCH AKCJACH SPOŁECZNYCH

MINISTER WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
Warszawa
Dnia 21 września 1938 r.
Nr II W-6498/38.

Obserwacja życia szkolnego w ostatnich latach nasuwa uzasadnione obawy, że młodzież szkolna bywa zbyt często odrywana od obowiązkowych zajęć szkolnych. Dzieje się to przeważnie z powodu uroczystości publicznych, rewii, pochodów, zbiórek itp., w których młodzież uczestniczy często wyłącznie w charakterze pośrednim i biernym. Wpływa to ujemnie na normalny tok pracy szkolnej a nie daje odpowiednich pod względem wychowawczym wyników.

Przypominając dotychczasowe zarządzenia regulujące sprawę udziału młodzieży w uroczystościach publicznych (okólnik nr 72 z 29 maja 1934 r. i nr 124 z dn. 30 listopada 1936 r.*), uważam za stosowne podkreślić w sposób kategoryczny potrzebę jak najskrupulatniejszego wykorzystania czasu przeznaczonego na naukę szkolną i inne obowiązkowe zajęcia oraz zwrócenia uwagi na konieczność oszczędzania sił młodzieży i czasu pozostającego do jej dyspozycji.

Przy planowaniu wystąpień zewnętrznych należy bezwarunkowo brać w rachubę wiek młodzieży, jej możliwości fizyczne, zdrowie oraz porę roku i warunki atmosferyczne, a zaniechać bezwzględnie wystąpień, o ile miałyby oddziałać niekorzystnie na młodzież.

Zarazem podkreślam, że w wystąpieniach zewnętrznych, w których szkoła bierze udział oficjalnie, uczestnicząca w wystąpieniu młodzież szkoły obowiązana jest pojawić się jako zespół szkolny. Nie należy zatem przydzielać młodzieży do zespołów rożnych organizacji. Wyjątek stanowią hufce szkolne, które mogą występować samodzielnie w przypadkach przewidzianych niniejszym zarządzeniem względnie specjalnymi przepisami.

Dyrektorzy i Kierownicy szkół mogą udzielać zezwolenia na wystąpienia młodzieży w czasie uroczystości szkolnych organizacji np. Harcerstwa, Organizacji Przysposobienia Wojsk. Kobiet do Obrony Kraju itp. w szeregach tych organizacji tylko w porze wolnej od obowiązującej nauki szkolnej.

Uroczystości związane z dniem:

11 listopada — Święto Niepodległości (w wystąpieniach zewnętrznych może brać udział tylko młodzież klas starszych),

1 lutego — Dzień Imienin Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Prof. Ignacego Mościckiego,

18 marca — Dzień Imienin Marszałka Polski Edwarda Rydza Śmigłego (zbiórka uroczysta hufców szkolnych),

---

*) Zob. Dziennik Urzędowy K. O. S. Lw. z r. 1934, str. 306 i z r. 1936, str. 785.

19 marca — Dzień Imienin Pierwszego Marszałka Polski, Józefa Piłsudskiego (nabożeństwo żałobne),
3 maja — Święto Narodowe,
12 maja — Rocznica śmierci Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego,

powinny być stale i corocznie obchodzone w sposób uroczysty, niezależnie od ukazania się w tej sprawie specjalnych zarządzeń.

W pracy wewnętrznej szkoły należy wysunąć jako zasadę, aby zagadnienia i tematy o charakterze wychowawczym, rozwijane i propagowane poza szkołą przez organizacje starszego społeczeństwa były w szkole uwzględniane w miarę możliwości w związku z realizowaniem obowiązującego programu nauki, a nie stanowiły okazji do specjalnych uroczystości, odrywających ogół młodzieży od zajęć szkolnych. Przy wyborze tych zagadnień i tematów należy uwzględniać zwłaszcza te spośród nich, które dają wybitne wyniki społeczne i mają charakter działań użyteczności publicznej, a więc np.: Współpraca z armią. Sprawy obrony przeciwlotniczej i lotnictwa. Propaganda morza i kolonii. Ochrona przyrody (Opieka nad zwierzętami). Opieka nad zdrowiem i higieną ludności. Pomoc szkolnictwu powszechnemu. Pomoc Polakom za granicą. Akcja oszczędnościowa i spółdzielcza. Pomoc zimowa.

Zagadnienia i tematy wychowawcze realizuje szkoła także przez udział młodzieży w organizacjach szkolnych. W pracy organizacji szkolnych należy jednak również konsekwentnie i bezwzględnie dążyć do ograniczenia ilości podejmowanych imprez i przedsięwzięć młodzieży na rzecz ich jakościowego przygotowania oraz wpływać na nadawanie im charakteru akcji społecznie pożytecznych a nie efektownych i popisowych uroczystości. Należy przy tym liczyć się z możliwością łączenia różnych grup młodzieży w wykonywaniu pewnych prac dla uniknięcia zbyt licznych imprez, urządzanych przez każdą grupę z osobna. Ponadto dążyć należy do takiego układu prac młodzieży, by powodował on czynny udział coraz to innych grup i jednostek bez nadmiernego przeciążania tych samych zespołów bądź osób. Niejednokrotnie będzie można zaznajomić młodzież z ważniejszymi akcjami społecznymi drogą krótkiego przemówienia dyrektora (kierownika) lub nauczyciela do młodzieży całej szkoły, przez artykuły w ściennych gazetkach szkolnych, wywieszanie haseł, organizację małej wystawy itp.

W związku z powyższym należy poddać rewizji podejmowanie wspomnianych prac i zagadnień oraz dokonać ich wyboru w ściśle ograniczonym zakresie, mając na uwadze pewną ich okresowość. Jeśli np. w danym roku poświęcono szczególną uwagę pewnej akcji, w roku następnym można zająć się organizowaniem akcji w innym zakresie.

Minister
W. Świętosławski

2.

REALIZACJA PROGRAMU NAUKI W PAŃSTWOWYM LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM W ROKU SZKOLNYM 1938/39

(Przedruk z Dziennika Urzędowego Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 10 września 1938 r. Nr 9, poz. 273)

I. W roku szkolnym 1938/39 program nauki w liceum ogólnokształcącym winien być realizowany według następujących zasad:

1. Nauczanie religii w I klasie liceum winno się odbywać według nowego programu ogłoszonego w oddzielnym wydawnictwie (Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Program nauki w państwowym liceum ogólnokształcącym z polskim językiem nauczania. Religia rzymskokatolicka. 1938. Państwowe Wydaw-

nictwo Książek Szkolnych we Lwowie); w II klasie liceum według programu nauki dla klasy VIII gimnazjum dawnego ustroju.

2. Nauczanie języka obcego nowożytnego w I klasie winno się odbywać według programu nauki w państwowym liceum ogólnokształcącym z polskim językiem nauczania, ustalonego rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 17 lipca 1937 r. (Nr II Pr-6318/37); w klasie II — według programu obowiązującego dla VIII klasy gimnazjum dawnego ustroju; na wydziale humanistycznym według programu dla gimnazjum humanistycznego, na wydziale klasycznym — według programu wydziału klasycznego, a na wydziałach matematyczno-fizycznym i przyrodniczym liceum według programu wydziału matematyczno-przyrodniczego.

Przy nauczaniu języka francuskiego należy stosować listę lektury, ustaloną rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 15 lipca 1938 r. (Nr II Pr-6296/38).

3) Pozostałe przedmioty należy prowadzić według ogłoszonych programów licealnych.

II. W liceach zorganizowanych według wskazówek zawartych w tablicach V—XI (patrz okólnik Ministerstwa W. R. i O. P. Nr 59 z dnia 19 czerwca 1937 r. (II S-5129/37) w klasie I winien być realizowany program według punktu V instrukcji z dnia 17 lipca 1937 r. (Nr II Pr-6318/37) dotyczącej realizacji programu nauki w państwowym liceum ogólnokształcącym w roku szkolnym 1937/38 (Dziennik Urzędowy Ministerstwa z dnia 2 sierpnia 1937 r. Nr 9, poz. 308).

W klasie II zaś według programów właściwych wydziałów z następującymi wyjątkami.

Tablica V i VI.

Język polski na wydziale humanistycznym: od pozytywizmu włącznie (czyli od punktu 2 programu na klasę drugą).

Język obcy nowożytny na wydziale humanistycznym: program wydziału humanistycznego dawnego ustroju rozszerzony przez nauczyciela według jego uznania.

Tablica VII i VIII.

Język polski na godzinach wspólnych według programu wydziału matematyczno-fizycznego i przyrodniczego; nadto na wydziale klasycznym godzinę oddzielną należy przeznaczyć na omówienie zagadnień do wyboru (spośród tematów zawartych w klamrach [ ]) oraz na lekturę.

Tablica IX.

Język polski na wydziale humanistycznym według programu dla wydziału klasycznego.

Język obcy nowożytny na wydziale humanistycznym według programu wydziału humanistycznego dawnego ustroju, rozszerzonego przez nauczyciela według jego uznania.

Tablica XI.

Język polski na wydziale przyrodniczym według programu wydziału humanistycznego.

Język obcy nowożytny na wydziale humanistycznym według programu wydziału matematyczno-przyrodniczego dawnego ustroju.

Fizyka — według programu przyrodniczego, przy tym 1 godzina astronomii wyłącznie na wydziale przyrodniczym. Chemia na wydziale humanistycznym według właściwego programu

W liceach zorganizowanych według tablic Ia—XIa (z ruskim językiem nauczania) winny być realizowane programy właściwych wydziałów z następującymi wyjątkami.

Tablica Ia. Historia. Obowiązuje program wydziału matematyczno-fizycznego z polskim językiem nauczania, rozszerzony przez nauczyciela, przez dobór nowego materiału faktycznego spośród tematów wydziału humanistycznego.

Język łaciński w klasie II według programu wydziału humanistycznego z redukcją lektury z Liwiusza do 450 Tacyta do 300 Horacego do 300 wierszy na półrocze.

Język obcy w klasie II według programu wydziału humanistycznego dawnego ustroju, przy tym nauczyciel ma prawo przeprowadzić redukcję materiału według swego uznania.

Biologia w klasie II według programu dla klasy I tegoż wydziału.

Fizyka i chemia. Program właściwy z pominięciem działu „Współczesne poglądy na budowę materii“ oraz działu „astronomia“.

Tablica IIa. Język polski. W klasie II program właściwy, przy czym nauczyciel ma prawo zredukować materiał nie więcej jednak, niż jest w programie wydziału matematyczno-fizycznego.

Historia. Program wydziału matematyczno-fizycznego z rozszerzeniem zakresu materiału faktycznego spośród tematów wydziału humanistycznego.

Tablica. IIIa. Historia. Według programu na klasę II wydziału matematyczno-fizycznego.

Tablica IVa. Historia jak w tablicy IIIa.

Tablica Va

	Przedmioty	Klasa I					Klasa II				
		Wydział hum.	Wydz. mat. fizycz.	Godz. oddz. wydz. hum.	Godz. oddz. wydz. mat. fiz.	Godz. wspólne	Wydz. hum.	Wydz. mat. fizycz.	Godz. oddz. wydz. hum.	Godz. oddz. wydz. mat. fiz.	Godz. wspólne
Obowiązkowe	Religia	2	2	—	—	2	2	2	—	—	2
	Język polski	5	3	5	3	—	5	3	5	3	—
	Język ruski	5	3	5	3	—	5	3	5	3	—
	Język łaciński	4	—	4	—	—	3	—	3	—	—
	Język obcy nowożytny	4	3	1	—	3	3	3	—	—	3
	Historia	3	3	3	3	—	3	—	3	—	—
	Zagadnienie życia współcz.	2	2	—	—	2	2	2	—	—	2
	Biologia	—	2	—	2	—	2	—	2	—	—
	Fizyka (z chemią)	3	4	3	4	—	—	5	—	5	—
	Chemia (wydz. mat. fiz.)	—	3	—	3	—	—	2	—	2	—
	Matematyka	2	5	2	5	—	2	5	2	5	—
	Proped. filozofii	—	—	—	—	—	3	3	—	—	3
	Ćwiczenia ciel.	2	2	—	—	2	2	2	—	—	2
	Przysposobienie wojskowe	2	2	—	—	2	2	2	—	—	2
	Rysunek	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—
	Razem	34	34	23	23	11	34	34	20	20	14

Ponadto 2 godz. tyg. przysposobienia sportowego na zespół nie przekraczający 90 uczniów i 1 godz. miesięcznie audycyj muzycznych.

Nadobowiązkowe: język obcy nowożytny, muzyka i śpiew, zajęcia praktyczne (wydz. mat. fiz.) po 2 godz. tyg.

Uwaga: Realizacja programów według wskazówek do tablicy I a i II a. Język obcy w kl. I odbywa się na 3 lekcjach wspólnych nadto z grupą humanist. na 1 lekcji oddz.

Tablica VIa

	Przedmioty	Klasa I					Klasa II				
		Wydz. hum.	Wydz. przyr.	Godz. oddz. wydz. hum.	Godz. oddz. wydz. przyr.	Godz. wspólne	Wydz. hum.	Wydz. przyr.	Godz oddz. wydz. hum.	Godz. oddz. wydz. przyr.	Godz. wspólne
Obowiązkowe	Religia	2	2	—	—	2	2	2	—	—	2
	Język polski	5	3	5	3	—	5	3	5	3	—
	Język ruski	5	3	5	3	—	5	3	5	3	—
	Język łaciński	4	—	4	—	—	3	—	3	—	—
	Język obcy nowożytny	4	3	1	—	3	3	3	—	—	3
	Historia	3	3	3	3	—	3	—	3	—	—
	Zagadnienie życia współcz.	2	2	—	—	2	2	2	—	—	2
	Geografia	—	—	—	—	—	—	4	—	4	—
	Biologia	—	4	—	4	—	2	2	2	2	—
	Fizyka (z chem.)	3	3	3	3	—	—	3	—	3	—
	Chemia wydz. przyrodn.	—	4	—	4	—	—	—	—	—	—
	Matematyka	2	3	2	3	—	2	3	2	3	—
	Proped. filozofii	—	—	—	—	—	3	3	—	—	3
	Ćwiczenia ciel.	2	2	—	—	2	2	2	—	—	2
	Przysposobienie wojskowe	2	2	—	—	2	2	2	—	—	2
	Rysunek	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—
	Razem	34	34	23	23	11	34	34	20	20	14

Ponadto 2 godz. tyg. przysposobienia sportowego na zespół nie przekraczający 90 uczniów i 1 godz. miesięcznie audycyj muzycznych.

Nadobowiązkowe: — jak V-a.

Uwaga. Realizacja programu według wskazówek do tablicy I a i IV a. Język obcy w klasie I odbywa się na trzech lekcjach wspólnych nadto z grupą humanistyczną na jednej lekcji oddzielnie.

Tablica IXa. Łacina na wspólnych lekcjach klasy II jak w tablicy Ia; na osobnych lekcjach klasy II wydziału klasycznego dodatkowa lektura.

Język obcy. W klasie II na godzinach wspólnych według programu wydziału klasycznego dawnego ustroju, na oddzielnych — lektura dodatkowa.

Tablica Xa — jak IIIa.

Tablica XIa.

(Połączenie wydziałów dla ogólnej liczby uczniów nie przekraczającej 30).

	Przedmioty	Klasa I					Klasa II				
		Wydz. human.	Wydz. przyr.	Godz. oddz. wydz. human.	Godz. oddz. wydz. przyr.	Godz. wspólne	Wygz. human.	Wydz. przyr.	Godz. oddz. wydz. haman.	Godz. oddz. wydz. przyr.	Godz. wspólne
Obowiązkowe	Religia	2	2	—	—	2	2	2	—	—	2
	Język polski	4	4	—	—	4	4	4	—	—	4
	Język ruski	4	4	—	—	4	4	4	—	—	4
	Język łaciński	3	—	3	—	—	4	—	4	—	—
	Język obcy nowożytny	3	3	—	—	3	3	3	—	—	3
	Historia	4	3	4	3	—	4	—	4	—	—
	Geografia i geologia	—	—	—	—	—	—	4	—	4	—
	Zagadnienie życia współczesnego	2	2	—	—	2	2	2	—	—	2
	Biologia	2	4	2	4	—	—	2	—	2	—
	Fizyka	3	3	—	—	3	2	2	—	—	2
	Chemia	—	2	—	2	—	—	2	—	2	—
	Matematyka	3	3	—	—	3	2	2	—	—	2
	Proped. filozofii	—	—	—	—	—	3	3	—	—	3
	Ćwiczenia ciel.	2	2	—	—	2	2	2	—	—	2
	Przysposobienie wojskowe	2	2	—	—	2	2	2	—	—	2
	Razem	34	34	9	9	25	34	34	8	8	26

Ponadto 2 godz. tyg. przysposobienia sportowego na zespół nie przekraczający 90 uczniów i 1 godz. miesięcznie audycyj muzycznych.

Nadobowiązkowe: — jak V-a.

Uwaga: Realizować należy: polski według programu wydziału klasycznego — łaciński według programu humanistycznego z redukcją materiału stosownie do liczby godzin, historię (przyrodniczego wydziału) według programu kl. II wydziału przyrodniczego. Fizykę wg. programu przyrodniczego (bez astronomii). Matematykę II kl. wg. programu klasycznego. Pozostałe przedmioty według właściwych programów.

III. Ze względu na to, że realizacja programu nauki w I klasie liceum w roku szkolnym 1938/39 napotka na pewne trudności, wywołane głównie brakiem odpowiednich pomocy naukowych dla niektórych przedmiotów nauczania, Ministerstwo zwraca uwagę na:

a) konieczność racjonalnego wyzyskania swobody, pozostawionej przez program nauczycielowi w doborze tematów i materiału faktycznego;

b) stosowania odpowiednich metod pracy;

c) wyzyskania istniejących pomocy naukowych.

W związku z powyższymi punktami Ministerstwo, na podstawie obserwacji poczynionych w roku szkolnym 1937/38 przy realizacji programu klasy I stwierdziło, że nauczycielstwo nie zawsze gdy tego zachodzi potrzeba, korzystało z elastyczności programu. Były przypadki dążenia do zrealizowania odrazu maksymalnych wymagań programowych, co w konsekwencji, ze względu na brak pomocy naukowych i doświadczenia dawało wyniki ujemne.

Ministerstwo zwraca uwagę na ustęp „Uwag wstępnych" (str. 15), stwierdzający: „Nauczyciel winien przeto wybierać te zagadnienia, na które zezwala mu własna wiedza, poziom klasy oraz posiadane pomoce naukowe. Gdy istnieją jakiekolwiek przeszkody w przerabianiu tematów trudniejszych, a może się to zdarzać dość często w pierwszych latach realizacji programu licealnego, należy z opracowania takich zagadnień zrezygnować. Lepiej niech uczniowie przerobią temat łatwy i prosty w sposób należyty, ucząc się rzetelnej pracy, niż by mieli na temacie trudnym, choć może efektownym, uczyć się powierzchownego traktowania spraw poważnych".

Ministerstwo stwierdziło również, że zdarzają się przypadki, iż nauczyciele nie zwracają należytej uwagi na różnice między nowym programem licealnym a programem VII i VIII klasy gimnazjum dawnego ustroju, wskutek czego nie zawsze w odpowiednim stopniu respektują wymagania, stawiane przez nowy program, zarówno co do wyboru materiału faktycznego, jak również co do sposobu jego ujmowania. Ministerstwo podkreśla, że przeładowywanie nauki szkolnej materiałem rzeczowym prowadzi do werbalizmu i powierzchownego encyklopedyzmu, co stoi w sprzeczności z zadaniami nauczania w liceum (patrz „Uwagi wstępne" strona 7—8 oraz 9).

Dobór materiału faktycznego oraz sposób jego ujęcia musi być dostosowany do wymagań programu licealnego odpowiedniego wydziału, co w praktyce nie zawsze było przestrzegane.

Co do stosowania odpowiednich metod pracy zwracam uwagę na konieczność znalezienia właściwej proporcji między metodami podającymi a metodami opierającymi się na samodzielnej pracy uczniów, w myśl wskazówek zawartych na stronie 17—18 „Uwag wstępnych" oraz w Okólniku Nr 19 Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 8 kwietnia 1938 r. Nr II S-3231/38 o organizacji roku szkolnego w szkolnictwie średnim ogólnokształcącym i zakładach kształcenia nauczycieli (Dz. U. Min. Nr 4, poz. 97). Wszelka jednostronność pod tym względem odbija się w sposób ujemny na całokształcie pracy szkolnej, a zwłaszcza na osiąganych rezultatach nauczania.

IV. Równocześnie z niniejszą instrukcją ukazuje się wykaz podręczników szkolnych zatwierdzonych do dnia 30 sierpnia 1938 r. przez Ministerstwo W. R. i O. P. do użytku w klasie I liceum ogólnokształcącego (Dz. U. Min. W. R. i O. P. z 1938 r. Nr 9, poz. 289). Wobec nie zgłoszenia podręczników dla liceum do nauki religii na kl. I, języka polskiego na kl. II, wypisów z języka greckiego na kl. I, historii na kl. II, podręcznika do nauki języka angielskiego na kl. I, do geografii i geologii na kl. II wydziału przyrodniczego oraz do biologii na kl. I i II wydziału przyrodniczego, można w odniesieniu do tych przedmiotów używać wszystkich książek dopuszczonych do użytku odpowiednich klas gimnazjum dawnego ustroju. Zwracam uwagę na konieczność udzielania uczniom przez nauczycieli wskazówek i wyjaśnień ułatwiających korzystanie z tych podręczników.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski

3.

PROGRAM NAUKI PRZYSPOSOBIENIA WOJSKOWEGO MŁODZIEŻY MĘSKIEJ W CZWARTEJ KLASIE GIMNAZJÓW PAŃSTWOWYCH OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH Z POLSKIM JĘZYKIEM NAUCZANIA

Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 3 sierpnia 1938 r. (Nr II Pr-6742/38).

(Przedruk z Dziennika Urzędowego Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 10 września 1938 r. Nr 9, poz. 266)

Na podstawie art. 2 ust. 2, ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

§ 1. Ustalam nowy program nauki przysposobienia wojskowego młodzieży męskiej w czwartej klasie gimnazjów państwowych ogólnokształcących z polskim językiem nauczania.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Równocześnie tracą moc obowiązującą odnośne przepisy zawarte w okólniku Nr 74 z dnia 6 sierpnia 1936 r. (Nr II W-5104/36) oraz w zarządzeniach z dnia 16 października 1936 r. (Nr II S-6459/36) i z dnia 9 listopada 1937 r. (Nr II S-10152/37).

w. z. Ministra Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

Jerzy Ferek Błeszyński
Podsekretarz Stanu:

Załącznik do rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 3 sierpnia 1938 r. (Nr II Pr-6742/38).

PROGRAM

nauki przysposobienia wojskowego młodzieży męskiej w czwartej klasie gimnazjów państwowych ogólnokształcących z polskim językiem nauczania.

1 godzina tygodniowo

Nadto jedna godzina tygodniowo do dyspozycji komendanta hufca z zabaw, gier, sportów i ćwiczeń polowych.

Cele nauczania

1. Rozwijanie podstawowych cnót żołnierskich.
2. Wyrabianie cech polowych jako podstawy do wyszkolenia bojowego.
3. Nabycie elementarnych wiadomości i umiejętności wojskowych.

Materiał nauczania

I. Gry polowe. Zżycie się z terenem przez wyrabianie cech polowych jak: orientowanie się w terenie, umiejętność wykorzystywania kształtu i pokrycia, umiejętność maskowania (wyrabianie instynktu terenowego), spostrzegawczość, pamięć, słuch i węch.

Wprawianie się w obserwacji, określaniu celów i ocenianiu odległości z ograniczeniem do najprostszych zadań.

Zaznajamianie uczniów z elementami rozpoznania i ubezpieczenia w najprostszych zadaniach.

II. Terenoznawstwo. Zaznajomienie się z ukształtowaniem i pokryciem terenu. Orientowanie się w terenie. Marsze na kierunek. Znajomość podziałki. Sporządzanie szkiców planimetrycznych. Znajomość mapy taktycznej. Sposoby przedstawiania ukształtowania i pokrycia terenu na mapie. Znajomość znaków topograficznych.

III. Strzelectwo. Znajomość karabinka sportowego (rozbiór, składanie i pielęgnowanie broni sportowej na lekcjach zajęć praktycznych). Wiadomości o zjawiskach strzału. Nauka strzelania i zachowania się na strzelnicy.

IV. Służba. Cnoty żołnierskie. Musztra bez broni junaka oraz zespołowa do drużyny włącznie. Wstępne wiadomości o organizacji sił zbrojnych. Ogólne wiadomości o służbie wartowniczej. Służba porządkowa w hufcu szkolnym.

Uwagi

1. Hufiec szkolny stanowi zarazem stałe pogotowie obrony przeciwlotniczej i gazowej według specjalnych instrukcji.

2. Praca hufców szkolnych musi być w zakresie zagadnień obrony kraju programowo i metodycznie związana z innymi przedmiotami tak, by uzyskać całość i ciągłość nauczania poprzez całą szkołę.

3. W całokształcie pracy hufców szkolnych poza dwiema godzinami normalnymi tygodniowo, obowiązują cztery półdniowe ćwiczenia w każdym roku, z tych dwa o zmroku lub w nocy oraz dwa dni wycieczkowe.

Na dwie godziny normalnych zajęć tygodniowych, stanowiących jednostkę lekcyjną składają się: 1 godzina p. w. i 1 godzina z zabaw, gier, sportów i ćwiczeń polowych.

4. W związku z organizacją hufców szkolnych przewiduje się jednego z nauczycieli szkoły, oficera rezerwy, jako komendanta oraz współpracę innych instruktorów wojskowych.

5. Program powyższy jest ogólny i orientacyjny; szczegółowe programy będą aktualizowane co roku.

4.

PODZIAŁ UCZNIÓW (UCZENNIC) NA GRUPY PRZY NAUCZANIU NIEKTÓRYCH PRZEDMIOTÓW W SZKOŁACH ZAWODOWYCH

Okólnik Nr. 45

z dnia 29 sierpnia 1938 r. (III PU-3323/38)

(Przedruk z Dziennika Urzędowego Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 10 września 1938 r. Nr 9, poz. 282)

W związku z przekształcaniem szkół zawodowych według nowego ustroju i wprowadzaniem nowych programów, Ministerstwo, uzupełniając okólnik Nr 81 z dnia 25 sierpnia 1937 r. (III PU—3281/37 Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 11, poz. 345), ustala od 1 września 1938 r. do odwołania dalsze zasady podziału młodzieży na grupy przy nauczaniu niektórych przedmiotów:

1. Przy prowadzeniu zajęć w pracowniach chemicznych i elektrycznych można dzielić uczniów na grupy do 20 uczniów w grupie. Jeżeli liczba stanowisk w pracowni umożliwia prowadzenie zajęć z dwoma grupami, drugą grupę prowadzi asystent pod opieką nauczyciela.

2. We wszystkich typach szkół spółdzielczych podział klasy (oddziału) na grupy podczas nauki pisania na maszynie — uzależniony jest od liczby maszyn w szkole.

3. Klasa (oddział), licząca więcej niż 30 uczniów (ennic), może być dzielona na 2 grupy przy nauczaniu niżej wyszczególnionych przedmiotów:

	Godziny wspólne	Godziny grupowe
A. Szkoły przemysłowe.		
W 3 letnim gimnazjum mechanicznym:		
materiałoznawstwo	3	2
W gimnazjum stolarskim:		
materiałoznawstwo i wiadomości z chemii		
kl. I	1	1
kl. II	2	1
W gimnazjum drogowym:		
mosty z rysunkami kl. III	2	1
mosty z rysunkami kl. IV	2	2
żelazobeton z rysunkami kl. IV . .	3	1
W gimn. koronkarsko-hafciarskich:		
materiałoznawstwo kl. II	1	2
chemia kl. I	1	1
gospodarstwo domowe kl. III	—	3
W 3 letnim żeńskim gimnazjum krawieckim i bieliźniarskim:		
materiałoznawstwo z chemią kl. I i II	1	1
gospodarstwo domowe kl. II	—	3
W 3 letnim żeńskim gimnazjum dziewiarskim:		
materiałoznawstwo z chemią kl. I . .	1	1
gospodarstwo domowe kl. II	—	3
W liceum elektrycznym w kl. II:		
podstawy elektrotechniki	4	1
maszyny elektryczne i transformatory	4	1
miernictwo elektryczne	1	2
urządzenia elektryczne w I półr. . .	5	1
urządzenia elektryczne w II półr. . .	5	3
elektryczne oświetlenie i ogrzewanie w II półroczu	3	1
pracownia elektrotechniczna w I półr.	—	3
pracownia elektrotechniczna w II półr.	—	6
warsztaty elektrotechniczne w II półr.	—	3
warsztaty obróbki metali w I półr. .	—	3

W liceum budowlanym w kl. II:

	Godziny wspólne	Godziny grupowe
budownictwo	—	15
materiałoznawstwo	1	1
ćwiczenia praktyczne z ustrojów budowlanych (podział jak przy zajęciach warsztatowych)	—	2
statyka z wytrzymałością materiałów	2	1

W liceum drogowym w kl. II:

	Godziny wspólne	Godziny grupowe
drogi szosowe, gruntowe i miejskie w I półroczu	2	1
w II półroczu	1	2
koleje w I półroczu	2	1
koleje w II półroczu	1	2
fundamentowanie w I półroczu	2	1
fundamentowanie w II półroczu	1	2
budownictwo w I półroczu	2	1
budownictwo w II półroczu	1	2
mosty w I półroczu	2	1
mosty w II półroczu	1	2
statyka i wytrzymałość materiałów, ćwiczenia stolarskie, ciesielskie i kowalskie (podział jak przy zajęciach warsztatowych)	—	3

W liceum mechanicznym w kl. II:

	Godziny wspólne	Godziny grupowe
technologia w I półroczu	5	2
technologia w II półroczu	6	3
warsztaty w I półroczu	—	6
warsztaty w II półroczu	—	8
części maszyn i konstrukcje stalowe w I półroczu	4	4
części maszyn i konstrukcje stalowe w II półroczu	6	10

W liceum przemysłu leśnego w kl. I:

	Godziny wspólne	Godziny grupowe
dendrologia z ćwiczeniami	2	2
warsztaty w I półroczu	—	6
warsztaty w II półroczu	—	4
fizyka z ćwiczeniami	3	1
kreślenia techniczne w I półroczu	1	1
kreślenia techniczne w II półroczu	2	2

W szkole murarskiej:

	Godziny wspólne	Godziny grupowe
zajęcia praktyczne w kl. I, II i III	—	6

W szkole ciesielskiej:

	Godziny wspólne	Godziny grupowe
zajęcia praktyczne w kl. I, II i III	—	6

W szkole mistrzów przemysłu metalowego w kl. I:

	Godziny wspólne	Godziny grupowe
fizyka	2	1
chemia	1	1
części maszyn z wytrzymałością materiałów	1	1

Na rocznych i dwuletnich kursach galanterii skórzanej:

zajęcia warsztatowe ponad 20 uczennic prowadzone są w 2 grupach

W 3 letnim gimnazjum tkactwa ręcznego:

	Godziny wspólne	Godziny grupowe
materiałoznawstwo kl. I	1	1
chemia kl. I	1	1
gospodarstwo domowe kl. II	—	3*)

B. Szkoły handlowe.

W gimnazjach kupieckich:

	Godziny wspólne	Godziny grupowe
gospodarstwo domowe	—	3

W gimnazjach kupieckich z klasą IV o kierunku kupieckim:

	Godziny wspólne	Godziny grupowe
technika reklamy kl. IV	—	2
towaroznawstwo kl. IV	1	2

W gimnazjach kupieckich z klasą IV o kierunku praktyczno-kupieckim:

	Godziny wspólne	Godziny grupowe
technika reklamy kl. IV	—	2

W szkołach dokształcających zawodowych handlowych:

	Godziny wspólne	Godziny grupowe
technika reklamy kl. II	—	1
technika reklamy kl. III	—	2
gospodarstwo domowe kl. II	—	3

W szkołach przysposobienia spółdzielczego I stopnia:

	Godziny wspólne	Godziny grupowe
organizacja i gospodarka spółdzielni	2	2
technika reklamy i propagandy	—	2
towaroznawstwo	2	2

---

*) Uzupełniając okólnik Nr 45 z dnia 29 sierpnia 1938 r. (III PU-3323/38) w sprawie podziału uczniów (ennic) na grupy przy nauczaniu niektórych przedmiotów w szkołach zawodowych, Ministerstwo zalicza dodatkowo do wykazu przedmiotów wyszczególnionych w okólniku w dziale A. „Szkoły przemysłowe“ rysunek odręczny w klasie II liceum budowlanego w liczbie 3 godzin zajęć grupowych.

W gimnazjach spółdzielczych:

	Godz. wspól.	Godz. grup.
organizacja i gospodarka spółdzielni kl. I	—	5
organizacja i gospodarka spółdzielni kl. II	—	4
technika reklamy i propagandy kl. I	—	1
technika reklamy i propagandy kl. II	—	2
technika reklamy i propagandy kl. III	—	2
towaroznawstwo kl. I	2	2
„ kl. II	1	2
„ kl. III	1	2
„ kl. IV	—	2
chemia kl. II	—	2
fizyka kl. III	—	2
W liceach spółdzielczych:		
towaroznawstwo kl. I	1	2
towaroznawstwo kl. II	—	2

C. Szkoły gospodarcze.

W dwuletnich szkołach gospodarczych:

zajęcia praktyczne kl. I i II	—	22
towaroznawstwo kl. I i II	—	2
estetyka życia codziennego kl. I i II	—	2

D. Szkoły rolnicze i ogrodnicze.

W liceach leśnych w klasie I:

	Godz. wspól.	Godz. grup.
nauka o glebie w I półroczu	2	2
nauka o glebie w II półroczu	2	1
botanika w I i II półroczu	2	1
zoologia w I i II półroczu	1	1
chemia w I i II półroczu	2	3*)

Dyrektor Departamentu

J. Firewicz

*) Przedrukowując niniejszy okólnik uwzględniliśmy jedynie typy szkół istniejące na terenie Okręgu Szkolnego Lwowskiego. Pominęliśmy zatem materiał tyczący się podziału uczniów na grupy: w gimnazjach odlewniczych, młynarskich, chemicznych, w żeńskich kursach fryzjerskich, w liceach telekomunikacyjnych, mierniczych, wodno-melioracyjnych, lotniczych, samochodowych, chemicznych, ceramicznych, w szkole krawieckiej stopnia licealnego, w szkołach hutniczych, górniczych, w liceum fotograficznym, w gimnazjach snycerskich, introligatorskich, kursach jubilerskich i liceach hotelarskich.

5.

ORGANIZACJA PUBLICZNYCH SZKÓŁ DOKSZTAŁCAJĄCYCH ZAWODOWYCH

Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 24 maja 1938 r. (Nr III PU-3088/38)

(Przedruk z Dziennika Urzędowego Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 20 czerwca 1938 r. Nr 6, poz. 160)

Na podstawie art. 2 ust. 2, art. 59 i 60 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

§ 1. Organizację publicznych szkół dokształcających zawodowych ustala się według załączonego statutu.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 września 1938 r. W miarę wprowadzania nowej organizacji tracą moc przepisy, sprzeczne z niniejszym rozporządzeniem.

w. z. Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

Jerzy Ferek Błeszyński

Podsekretarz Stanu

Załącznik do rozporządzenia Min. W. R. i O. P. z dnia 24 maja 1938 r. (Nr III PU-3088/38).

STATUT

Publicznej Szkoły Dokształcającej Zawodowej

I. Zadania

§ 1. Zadaniem szkoły jest: a) wychowywanie religijno-moralne i społeczno-obywatelskie, b) udzielanie wiadomości z dziedziny życia gospodarczego i potrzeb zawodu, pogłębianie wykształcenia praktycznego, otrzymywanego przez młodzież w warsztacie pracy, oraz rozszerzenie jej wykształcenia ogólnego.

II. Ogólne zasady organizacji

§ 2. Szkoła jest przeznaczona dla męskiej i żeńskiej młodzieży pracującej, która wypełniła obo-

wiązek szkolny i podlega obowiązkowi dokształcania zawodowego.

§ 3. Kurs nauki jest trzyletni. Czas nauczania w każdej klasie trwa 1 rok, w szkołach sezonowych może trwać krócej.

§ 4. W szkołach dokształcających zawodowych mogą być tworzone wydziały, klasy (oddziały) i grupy zawodowe.

§ 5 Szkoły dokształcające zawodowe pod względem programowym dzielą się na:

a) ogólnozawodowe, w których odbywa się nauczanie wspólne młodzieży pracującej w różnych zawodach,
b) specjalne, w których odbywa się nauczanie osobne młodzieży pracującej w jednym zawodzie lub kilku zawodach pokrewnych.

§ 6. Organizację roku szkolnego, zasady tworzenia wydziałów i grup zawodowych oraz liczbę uczniów w klasach, wydziałach i grupach zawodowych ustalają osobne przepisy.

§ 7. Przy szkole może być utworzona Rada Opiekuńcza, która współdziała z kierownikiem (dyrektorem) i nauczycielami w utrzymywaniu łączności szkoły z życiem gospodarczym i odnośnymi instytucjami.

III. Kierownik szkoły (dyrektor), nauczyciele, kierownicy wydziałów, Rada Pedagogiczna

§ 8. Na czele szkoły stoi kierownik (dyrektor). Do jego obowiązków należy:

a) reprezentowanie szkoły na zewnątrz,
b) przedstawianie wniosków w sprawie doboru personelu szkoły,
c) przewodniczenie Radzie Pedagogicznej,
d) organizowanie pracy wychowawczej i dydaktycznej, kierowanie nią i czuwanie nad jej planowym wykonaniem,
e) nauczanie w przepisanej liczbie godzin,
f) bezpośrednie zwierzchnictwo nad wszystkimi osobami, pracującymi w szkole,
g) utrzymywanie łączności szkoły z życiem gospodarczym środowiska, w którym się szkoła znajduje,
h) układanie preliminarza wydatków na potrzeby szkoły i przedstawianie go we właściwym czasie państwowej władzy szkolnej i zarządowi gminy.

Kierownik (dyrektor) szkoły jest odpowiedzialny za organizację wszystkich działów powierzonej mu szkoły, za jej poziom wychowawczy i dydaktyczny, za wykonanie przepisów i poleceń państwowych władz szkolnych oraz za stan administracyjno-gospodarczy szkoły.

§ 9. Nauczyciele wychowują i uczą powierzoną ich opiece młodzież, biorą czynny udział w pracach Rady Pedagogicznej, w realizowaniu jej uchwał, utrzymują łączność z życiem gospodarczym, wreszcie pełnią funkcje administracyjno-gospodarcze powierzonego im działu pracy.

§ 10. Kierownik wydziału poza swoimi obowiązkami nauczyciela organizuje pracę dydaktyczną powierzonego mu wydziału, dba o jego rozwój oraz wykonuje czynności wychowawcze, przekazane mu przez kierownika szkoły (dyrektora). Za wyniki tej pracy jest odpowiedzialny przed kierownikiem (dyrektorem) szkoły i władzami szkolnymi.

§ 11. Kierownik (dyrektor) szkoły, kierownicy wydziałów, nauczyciele i lekarz szkolny tworzą Radę Pedagogiczną, która jest stałym organem wewnętrznego życia szkolnego.

§ 12. Rada Pedagogiczna obraduje bądź w składzie pełnym (całej szkoły), bądź też w zespołach wydziałowych lub klasowych. Do jej obowiązków należy:

a) układanie planów pracy wychowawczej i dydaktycznej,
b) ustalanie opinii o uczniach i oceny ich zachowania się,
c) decydowanie o promowaniu uczniów,
d) ustalanie regulaminu uczniowskiego,
e) załatwianie spraw, przekazanych jej przez osobne przepisy.

§ 13. Kierownikowi (dyrektorowi) szkoły przysługuje prawo zawieszania uchwał Rady Pedagogicznej, gdy je uzna za niezgodne z przepisami lub przeciwne dobru szkoły. O postanowieniu zawieszenia uchwały Rady Pedagogicznej kierownik (dyrektor) jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić władze szkolne.

IV. Organizacja nauczania i wychowania

§ 14. Nauczanie odbywa się według obowiązującego programu.

§ 15. Plan pracy wychowawczej, dostosowany do wieku, rozwoju i warunków życia uczniów, powinien uwzględnić cele wychowawcze, zakreślone w § 1 niniejszego statutu.

§ 16. Kierownik (dyrektor) szkoły łącznie z gronem nauczycielskim realizują plan pracy wychowawczej przez:

a) bezpośredni wpływ na uczniów,
b) nauczanie i organizację pracy oraz życia zbiorowego młodzieży w szkole,

c) organizowanie współpracy szkoły z pracodawcami uczniów,

d) dbanie o zdrowie i rozwój fizyczny młodzieży.

V. Uczniowie

A. Zadania i obowiązki uczniów

§ 17. Uczeń przygotowuje się przez wychowanie i kształcenie do sumiennego spełniania obowiązków obywatelskich. W tym celu winien on wytrwałą pracą nad sobą dążyć do wyrobienia religijnego, moralnego, umysłowego i fizycznego.

§ 18. Uczeń jest obowiązany stosować się do regulaminu, określającego szczegółowo zadania i obowiązki uczniów.

B. Przyjmowanie uczniów

§ 19. Przyjmowanie młodzieży do szkoły odbywa się w zasadzie na początku roku szkolnego. Młodzież, która zaczęła pracować po tym terminie, może być przyjmowana do szkoły w ciągu roku szkolnego.

§ 20. Jeżeli w danej miejscowości oprócz szkoły dokształcającej ogólnozawodowej istnieje jedna lub więcej szkół dokształcających specjalnych albo wydział, klasa czy oddział specjalny, wówczas do szkoły ogólnozawodowej nie należy przyjmować uczniów tych zawodów, dla których są zorganizowane szkoły, wydziały lub odpowiednie klasy specjalne.

§ 21. I. Warunkiem przyjęcia do klasy pierwszej szkoły dokształcającej ogólnozawodowej oraz do szkoły specjalnej, opierającej swój program na pierwszym szczeblu programowym szkoły powszechnej, jest posiadanie świadectwa ukończenia klasy czwartej szkoły powszechnej trzeciego lub drugiego stopnia, albo ukończenia (z wynikiem pomyślnym) pierwszego roku nauki w klasie czwartej szkoły powszechnej pierwszego stopnia, lub też świadectwa, uznanego przez państwowe władze szkolne za równoważne.

Kandydat, posiadający świadectwo ukończenia szkoły powszechnej trzeciego lub drugiego stopnia, albo świadectwo ukończenia klasy szóstej (z wynikiem pomyślnym) szkoły powszechnej trzeciego stopnia lub inne świadectwo, uznane przez państwowe władze szkolne za równoważne, może być przyjęty do klasy drugiej po złożeniu egzaminu sprawdzającego z języka polskiego i rachunków w zakresie programu klasy pierwszej.

Do klasy trzeciej mogą być przyjmowani tylko ci kandydaci, którzy posiadają wykształcenie, uznane przez państwowe władze szkolne za wystarczające.

II. Warunkiem przyjęcia do klasy pierwszej dokształcającej zawodowej specjalnej, opierającej swój program na drugim szczeblu programowym szkoły powszechnej, jest posiadanie świadectwa: ukończenia szkoły powszechnej drugiego stopnia lub ukończenia z wynikiem dodatnim klasy szóstej szkoły powszechnej trzeciego stopnia albo też innego świadectwa, uznanego przez państwowe władze szkolne za równoważne.

Do klasy drugiej lub trzeciej szkoły dokształcającej zawodowej specjalnej mogą być przyjmowani: uczniowie przechodzący z innych szkół dokształcających zawodowych o tej samej specjalności, absolwenci szkół przysposobienia zawodowego pierwszego stopnia (o tej samej specjalności) oraz kandydaci, posiadający wykształcenie, uznane przez państwowe władze szkolne za wystarczające.

Uczniowie, przechodzący ze szkół dokształcających ogólnozawodowych lub specjalnych, lecz o innej specjalności mogą być przyjmowani najwyżej do klasy drugiej, aby mieli możność przejść w szkole, do której zostali przyjęci, całkowity program przedmiotów zawodowych w klasie drugiej i trzeciej.

§ 22. Dla kandydatów do klasy pierwszej, nie posiadających przygotowania wskazanego w § 21, może być zorganizowana klasa wstępna — za zgodą państwowych władz szkolnych.

C. Ocena uczniów

§ 23. Przy końcu każdego okresu szkolnego nauczyciel ustala ocenę wyników nauczania, osiągniętych przez ucznia w zakresie przerabianego materiału programowego. Ocena powinna być ustalana na podstawie stałej obserwacji i systematycznego sprawdzania jego postępów w nauce. Ocena powinna być podana do wiadomości ucznia oraz jego opieki domowej lub pracodawcy.

Przy końcu pierwszego półrocza oraz z końcem roku szkolnego uczeń otrzymuje świadectwo, które powinno zawierać wyrażoną w stopniach ocenę wyników nauki ze wszystkich przedmiotów oraz zachowania się. Oceny, ustalone z końcem ostatniego okresu, są zarazem ocenami rocznymi.

§ 24. Promowanie uczniów do klas następnych odbywa się na podstawie ocen rocznych — co najmniej dostatecznych ze wszystkich przedmiotów. Rada Pedagogiczna może jednak promować ucznia z jedną oceną niedostateczną.

§ 25. Uczeń, który nie uzyskał promocji do klasy następnej, może na podstawie uchwały Rady Pe-

dagogicznej powtarzać klasę. Dwukrotne powtarzanie tej samej klasy jest dopuszczalne tylko w tym wypadku, kiedy uczeń nie przekroczył 18 lat życia.

VI. Ukończenie szkoły, uprawnienia absolwentów

§ 26. Świadectwo ukończenia szkoły otrzymuje uczeń klasy trzeciej (końcowej) po zdaniu egzaminu końcowego. Regulamin takiego egzaminu oraz skład komisji egzaminacyjnej określają osobne przepisy.

Świadectwo ukończenia szkoły wydaje Rada Pedagogiczna na podstawie wniosku Komisji Egzaminacyjnej oraz całokształtu pracy ucznia w szkole.

§ 27. Świadectwo ukończenia szkoły dokształcającej zawodowej uprawnia absolwentów, którzy ukończyli praktykę zawodową, do składania egzaminu czeladniczego.

VII. Postanowienia końcowe

§ 28. Szkoła używa pieczęci według wzoru, ustalonego w przepisach o pieczęciach urzędowych. Napis na pieczęci winien odpowiadać nazwie szkoły, ustalonej zgodnie z § 2 zarządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 2 czerwca 1937 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 6, poz. 172).

6.

RADIOWE AUDYCJE SZKOLNE DLA SZKÓŁ ŚREDNICH OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH I ZAWODOWYCH W ROKU SZKOLNYM 1938/39

MINISTERSTWO WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
Warszawa
Dnia 9 września 1938 r.
Nr II Pr-8131/38.

W roku szkolnym 1938/39 Polskie Radio organizuje radiowe audycje szkolne, które mają służyć nauczycielstwu jako pomoc w pracy wychowawczej i dydaktycznej. Audycje te obejmować będą audycje słowne i muzyczne. Audycje słowne odbywać się będą w czwartki od godz. 16 m. 15 do godz. 16 m. 35, audycje muzyczne w poniedziałki od godz. 13 m. 30 do godz. 14.

Decyzja co do wyboru audycji i słuchania ich w pewnej klasie lub zalecenia uczniom słuchania audycji samodzielnie w domu należy zasadniczo do nauczyciela, który może najlepiej osądzić, czy w danej klasie i w danym momencie audycja będzie mu przydatna. Wyjątek w tym względzie stanowią, jak niżej zaznaczono, niektóre radiowe audycje muzyczne.

Ministerstwo uważa za bardzo pożądane, aby nauczycielstwo korzystające z audycji radiowych przesyłało swoje uwagi i życzenia pod adresem Wydziału Wychowania Departamentu II Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Audycje muzyczne.

Radiowe audycje muzyczne nadawane w pierwszy i trzeci poniedziałek każdego miesiąca przeznaczone są dla gimnazjów ogólnokształcących, audycje nadawane w drugi i czwarty poniedziałek — dla liceów ogólnokształcących. Audycje obejmują zarówno w gimnazjach, jak i w liceach ogólnokształcących cykl A i B. Cykl A, nadawany stale w pierwszy poniedziałek każdego miesiąca dla gimnazjów, a w trzeci poniedziałek dla liceów ogólnokształcących, obejmuje audycje, które w myśl okólnika Nr 34 z dnia 4 lipca 1938 r. Nr II S-4173/38 (Dz. Urz. Nr 8, poz. 294) są obowiązkowe dla tych szkół, które nie mogą z jakichkolwiek powodów zorganizować żadnych lub niektórych audycji muzyki żywej z programu podanego w tym okólniku. Mogą tego cyklu słuchać i te szkoły, które organizują u siebie audycje muzyki żywej; decyzja co do słuchania lub

niesłuchania danej audycji w tym wypadku należy do nauczyciela muzyki i śpiewu, oczywiście w porozumieniu z dyrektorem szkoły.

Cykl B audycji zarówno w gimnazjach jak i w liceach stanowi uzupełnienie programu, objętego przez cykl A. Słuchanie tego cyklu zależy również od uznania i decyzji nauczyciela w porozumieniu z dyrektorem szkoły.

Z audycji muzycznych przeznaczonych dla liceów ogólnokształcących mogą według swego uznania korzystać licea pedagogiczne i zawodowe, z audycji dla gimnazjów ogólnokształcących — seminaria dla wychowawczyń przedszkoli i gimnazja zawodowe.

Audycje słowne.

W roku szkolnym 1938/39 Polskie Radio organizuje po raz pierwszy tytułem próby cykl audycji obejmujących szereg obrazów i wiadomości z współczesnego życia Polski. Audycje te przeznaczane są przede wszystkim dla uczniów klasy I liceów ogólnokształcących.

Decyzja co do wyboru audycji i zalecenia uczniom jej słuchania należy całkowicie do nauczyciela zagadnień życia współczesnego. W razie słuchania audycji należy wykorzystywać ją następnie w pracy szkolnej.

Z audycji powyższych mogą według swego uznania korzystać licea pedagogiczne i zawodowe.

Podsekretarz Stanu:
Jerzy Ferek Błeszyński

7.

W SPRAWIE JEDNOLITEGO UBIORU MŁODZIEŻY PAŃSTWOWYCH SZKÓŁ ŚREDNICH OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH, PAŃSTWOWYCH ZAKŁADÓW KSZTAŁCENIA NAUCZYCIELI, ORAZ PAŃSTWOWYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH

Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 15 września 1938 r. (Nr II S-3227/38)

(Przedruk z Dziennika Urzędowego Ministerstwa W. R. i O. P. z dn. 8 października 1938, Nr 10, poz. 295)

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 27 marca 1933 r. (Nr I Pr-341/33) w sprawie jednolitego ubioru młodzieży państwowych szkół średnich ogólnokształcących, państwowych zakładów kształcenia nauczycieli, oraz państwowych szkół zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 3, poz. 50) wprowadzam zmiany następujące:

1) § 4 otrzymuje brzmienie:

„Barwy poszczególnych rodzajów szkół są następujące: Gimnazja ogólnokształcące i zawodowe oraz seminaria dla wychowawczyń przedszkoli — błękit nieba.

Licea ogólnokształcące i zawodowe oraz licea pedagogiczne i licea dla wychowawczyń przedszkoli — karmazyn".

2) § 6 otrzymuje brzmienie:

„Poszczególne typy szkół zawodowych oraz zakładów kształcenia nauczycieli oznacza się następującymi literami:

H — szkoły handlowe,
G — szkoły gospodarcze,
N — licea pedagogiczne,
P — szkoły przemysłowe,
R — szkoły rolnicze,
W — szkoły dla wychowawczyń przedszkoli".

3) W § 9 skreśla się ostatnie zdanie w brzmieniu:

„Seminaria dla wychowawczyń przedszkoli — barwą liliową — jasną".

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 października 1938 r.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski

8.

USTALENIE NUMERÓW DLA PAŃSTWOWYCH LICEÓW PEDAGOGICZNYCH

MINISTERSTWO WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
Warszawa.
Dnia 4 października 1938 r.
Nr II S-8999/38.

Na podstawie § 6 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 27 marca 1933 r. Nr I Pr-341/33 w sprawie jednolitego ubioru młodzieży państwowych szkół średnich ogólnokształcących, państwowych zakładów kształcenia nauczycieli, oraz państwowych szkół zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 3, poz. 5 c), zmienionego rozporządzeniem z dnia 15 września 1938 r. Nr II S-3227/38*), Ministerstwo W. R. i O. P. ustala niniejszym numery dla państwowych liceów pedagogicznych, w szczególności dla Państwowego Liceum Pedagogicznego:

w Brzozowie Nr 19 — w Krośnie Nr 20 — we Lwowie I Nr 21 — we Lwowie II Nr 22 — w Rzeszowie Nr 23 — w Samborze Nr 24 — w Sokalu Nr 25 — w Stanisławowie I Nr 26 — w Stanisławowie Nr 27 — w Stryju Nr 28 — w Tarnopolu Nr 29.

Powyższe numery mają być umieszczone — w myśl przytoczonego rozporządzenia z dnia 15 września 1938 r. Nr II S-3227/38 — na tarczy koloru karmazynowego (jak wszystkie inne szkoły średnie stopnia licealnego), a pod numerem ma być umieszczona litera: N.

Przytoczone rozporządzenie zmienia również barwę na tarczach seminariów dla wychowawczyń przedszkoli — z liliowej jasnej na błękit nieba (jak w szkołach średnich stopnia gimnazjalnego) — z dodaniem pod numerem litery: W.

Wobec tego, że seminaria ochroniarskie likwidują się stopniowo, Ministerstwo zezwala uczennicom tych klas na używanie tarcz o barwie liliowej-jasnej do ukończenia szkoły, zaś tarcze o barwie błękitu nieba dla uczennic seminariów dla wychowawczyń przedszkoli należy wprowadzić w użycie najpóźniej od następnego roku szkolnego.

O tym należy zawiadomić szkoły.

Dyrektor Departamentu
Dr M. Pollak

*) Zob. Dziennik Urzędowy Min. W. R. i O. P. z r. 1938, Nr 10, poz. 295.

9.

ZASADY ZASZEREGOWANIA FUNKCJONARIUSZÓW PAŃSTWOWYCH DO GRUP UPOSAŻENIA I AUTOMATYCZNEGO PRZECHODZENIA NAUCZYCIELI DO WYŻSZYCH GRUP UPOSAŻENIA, O DODATKACH LOKALNYCH, FUNKCYJNYCH I SŁUŻBOWYCH ORAZ O UMUNDUROWANIU NIŻSZYCH FUNKCJONARIUSZÓW PAŃSTWOWYCH

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 września 1938 r. o zmianie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r.

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 30 września 1938 r. Nr 74, poz. 522)

Na podstawie art. 3, 5, ust. 4 i 5 oraz art. 9 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 663) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dn. 19 grudnia 1933 r. o zasadach zaszeregowania funkcjonariuszów państwowych do grup uposażenia i automatycznego przechodzenia nauczycieli do wyższych grup uposażenia, o dodatkach lo-

kalnych, funkcyjnych i służbowych oraz o umundurowaniu niższych funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 781), zmienionym rozporządzeniami Rady Ministrów z dnia 12 października 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 97, poz. 885), z dnia 21 sierpnia 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 407), z dnia 2 lipca 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 369), z dnia 21 stycznia 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 9, poz. 68), z dnia 29 stycznia 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 9, poz. 69), z dnia 15 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 303), z dnia 12 lipca 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 55 poz. 432), z dnia 1 czerwca 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 43, poz. 355) i z dnia 13 lipca 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 414) wprowadza się zmiany następujące:

1) § 23 nadaje się brzmienie następujące:

„(1) Kwalifikowani nauczyciele niższych szkół zawodowych otrzymują przy mianowaniu uposażenie grupy X, po sześciu latach służby — grupy IX, po piętnastu latach służby — grupy VIII, po dwudziestu czterech latach służby — grupy VII, wreszcie po trzydziestu latach służby mogą awansować według uznania władzy do grupy VI.

(2) Kwalifikowani nauczyciele niższych szkół zawodowych, posiadający ukończony Państwowy Instytut Nauczycielski, Państwowe Pedagogium, Państwowy Instytut Robót Ręcznych, Instytut Wychowania Fizycznego, Konserwatorium Muzyczne (Wydział Nauczycielski), Seminarium Gospodarcze w Snopkowie od 1925 r. do 1936 r. lub Prywatną Szkołę Gospodarczą Żeńską w Snopkowie — Towarzystwa Gospodarczego Wykształcenia Kobiet we Lwowie od 1936 r., otrzymują przy mianowaniu uposażenie grupy X, po trzech latach służby — grupy IX, po dziewięciu latach służby — grupy VIII, po osiemnastu latach służby — grupy VII, wreszcie po po dwudziestu siedmiu latach służby — grupy VI.

(3) Kwalifikowani nauczyciele niższych szkół zawodowych, posiadający ukończone studia wyższe, otrzymują przy mianowaniu uposażenie gr. IX, po trzech latach służby — grupy VIII, po dziewięciu latach służby — grupy VII, po osiemnastu latach służby — grupy VI, wreszcie po dwudziestu siedmiu latach służby mogą być awansowani według uznania władzy do grupy V";

2) w § 39 w ustępie, wymieniającym stanowiska kierownicze zaliczone do 9 stawki dodatków funkcyjnych, po wyrazach: „Naczelnik Urzędu Probierczego", wstawia się wyrazy: „Wicedyrektor Państwowego Instytutu Meteorologicznego,";

3) w § 40 pkt 5 lit. d) przed ustępem ostatnim dodaje się przepis o brzmieniu następującym:

„Nauczyciele szkół średnich, sprawujący czynności wychowawców... 10";

4) w § 43 pkt 6) nadaje się brzmienie następujące:

6) kapitanowie statków (pogłębiarek) i pomocniczy kapitanowie statków (pogłębiarek) starsi kierowcy łodzi motorowych (prądówek), kierowcy łodzi motorowych (prądówek) i pomocniczy kierowcy łodzi motorowych (prądówek), starsi kierowcy dźwigów (kopaczek), kierowcy dźwigów (kopaczek) i pomocniczy kierowcy dźwigów (kopaczek), starsi sternicy, sternicy i pomocniczy sternicy, starsi maszyniści, maszyniści i pomocniczy maszyniści, starsi majtkowie, majtkowie i pomocniczy majtkowie, starsi nadzorcy wodni, nadzorcy wodni i pomocniczy nadzorcy wodni, starsi strażnicy wodni, strażnicy wodni i pomocniczy strażnicy wodni, starsi palacze, palacze i pomocniczy palacze oraz w służbie melioracyjnej — niżsi funkcjonariusze zatrudnieni w służbie terenowej";

5) § 53 nadaje się brzmienie następujące:

„(1) Nauczyciele wymienieni w § 23 ust. 1, którzy na skutek zaszeregowania przeszli do grup uposażenia niższych od dotychczas posiadanych, przechodzą do następnych grup na zasadach przewidzianych dla nauczycieli wymienionych w § 50.

(2) Nauczyciele wymienieni w § 23 ust. (2), którzy na skutek zaszeregowania przeszli do grup uposażenia niższych od dotychczas posiadanych, przechodzą do następnych grup na zasadach przewidzianych dla nauczycieli wymienionych w § 52".

(3) Nauczyciele wymienieni w § 23 ust. (3), którzy na skutek zaszeregowania przeszli do grup uposażenia niższych od dotychczas posiadanych, przechodzą do następnych grup na zasadach przewidzianych dla nauczycieli wymienionych w § 51".

§ 2. Przepisy rozporządzenia niniejszego nie dają prawa do uposażenia wyższego za czas przed ich wejściem w życie.

§ 3. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Skarbu oraz innym właściwym ministrom.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie od dnia 1 września 1938 r., a co do przepisów § 1 pkt 2), 3) i 4) — z dniem 1 października 1938 r.

Prezes Rady Ministrów:
Sławoj Składkowski

Minister Skarbu:
E. Kwiatkowski

10.

PRZESUNIĘCIA AUTOMATYCZNE DO WYŻSZYCH GRUP UPOSAŻENIOWYCH

MINISTERSTWO WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
Warszawa.
Dnia 30 września 1938 r.
Nr BP-20989/38.

Automatyczne przechodzenie nauczycieli do wyższych grup uposażenia uzależnione jest w myśl §§ 13—33, 48—59 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 781) od następujących czynników: 1) ilości lat służby, 2) rodzaju szkoły, w której nauczyciel pracuje, 3) kwalifikacyj (egzaminów naukowych, studiów wyższych itd.).

Czas służby mający wpływ na wymiar uposażenia należy liczyć do dnia 1. II. 1934 r. według przepisów w tym czasie obowiązujących, a więc czas służby, który bądź został zaliczony do uposażenia przez czynne w swoim czasie Komisje Weryfikacyjne, bądź władze szkolne, bądź wreszcie liczył się z urzędu na podstawie obowiązujących przepisów.

Przy liczeniu czasu służby należy kierować się począwszy od dnia 1. II. 1934 r. następującymi zasadami:

Uwzględnia się przy wymiarze uposażenia:

1) czas nieprzerwanej służby czynnej oraz czas pracy i służby nauczycielskiej, jak również czas pracy zawodowej zaliczony na podstawie art. art. 15, 90 lub 93 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli i art. 99 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 lutego 1928 r. o stosunku służbowym profesorów państwowych szkół akademickich i pomocniczych sił naukowych tych szkół — (Dz. U. R. P. Nr 76 z r. 1933, poz. 551),
2) wszelkie płatne urlopy,
3) bezpłatne urlopy, udzielone na czas piastowania mandatu poselskiego lub senatorskiego oraz urlopy bezpłatne udzielone nauczycielowi dla dalszego kształcenia się zawodowego, dla celów naukowych lub oświatowych.

Nie uwzględnia się przy wymiarze uposażenia:

1) czasu pełnienia obowiązkowej służby wojskowej w szeregach,
2) czasu zawieszenia w służbie lub osadzenia w areszcie śledczym, gdy w wyniku związanego z tym postępowania sądowego lub dyscyplinarnego zapadł wyrok skazujący lub orzeczenie nakładające karę dyscyplinarną,
3) lat służby, odliczonych w drodze kary dyscyplinarnej,
4) okresu czasu, który w myśl obowiązujących przepisów nie podlega zaliczeniu do wysługi lat.

Równocześnie Ministerstwo uchyla okólniki swoje: Nr 89 z dnia 19 czerwca 1934 r. (BP-13711/34), Nr 130 z dnia 28 sierpnia 1934 r. (BP-17099/34) i Nr 179 z dnia 6 grudnia 1934 r. (BP-38551/34).

Dyrektor Biura Personalnego:
W. Przybyłowicz

11.
ORGANIZACJA SZKOLNICTWA

— Kurator O. S. Lw. przyznał: Zarządowi Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet, Oddział w Drohobyczu, prawo otwarcia Pryw. Gimnazjum Krawieckiego Żeńskiego im. E. Orzeszkowej w Drohobyczu (Nr III-25691/38 z dn. 17 października 1938).

— Zarządowi Tow. Szkoły Handlowej w Jarosławiu prawo otwarcia Pryw. Koedukacyjnej Szkoły Przysposobienia Kupieckiego w Leżajsku (Nr III-23688/38 z dn. 13 października 1938).

— Zarządowi Stowarzyszenia Absolwentów Szkoły Handlowej T. S. H. we Lwowie prawo otwarcia Pryw. Kursów Handlowych we Lwowie (Nr III-24541/38 z dn. 13 października 1938).

— Zarządowi Tow. Oświaty Zawodowej we Lwowie prawo otwarcia Pryw. Koedukacyjnej Szkoły Przysposobienia Kupieckiego II stop. we Lwowie (Nr III-25616/38 z dnia 14 października 1938).

— Zarządowi Lwowskiego Tow. Rolniczego we Lwowie prawo otwarcia Pryw. Koedukacyjnej Szkoły Przysposobienia Kupieckiego I stop. w Tarnopolu (Nr III-24202/38 z dn. 13 października 1938).

— Zarządowi Ukr. Tow. Pedagog. „Ridna Szkoła" we Lwowie Pryw. Szkoły Koedukac. Przysposobienia Administracyjno-Handlowego we Lwowie (Nr III-24408/38 z dn. 12 października 1938).

— Zarządowi Tow. Liceum Handlowego w Przemyślu prawo otwarcia Pryw. Koed. Szkoły Przysposobienia Administracyjno-Handlowego w Przemyślu (Nr III-23121/38 z dnia 14 października 1938).

— Zarządowi Fundacji Ozjasza Gotthelfa w Samborze prawo otwarcia Pryw. Żeńskiej Szkoły Krawieckiej w Samborze (Nr III-25012/38 z dn. 12 października 1938).

— Zarządowi Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet, Oddział w Stryju prawo otwarcia Pryw. Gimnazjum Krawieckiego Żeńskiego w Stryju (Nr III-24544/38 z dn. 12 października 1938).

— Zarządowi Koła Tow. Szkoły Ludowej w Tarnopolu prawo otwarcia Pryw. Koedukac. Szkoły Przysposobienia Kupieckiego I stopnia w Trembowli (Nr III-22526/38 z dn. 14 października 1938).

— Kurator O. S. L. zatwierdził z ważnością od 1 października 1938: Publiczną Szkołę Dokształcającą Zawodową w Delatynie (Nr III-24419/38 z dn. 29 września 1938).

— Publiczną Szkołę Dokształcającą Zawodową w Kulikowie (Nr III-24851/38 z dn. 30 września 1938).

— Publiczną Szkołę Dokształcającą Zawodową w Podhajcach (Nr III-24420/38 z dn. 29 września 1938).

12.
NADZÓR PEDAGOGICZNY W ROKU SZKOLNYM 1938/39

Wizytatorzy Wydziału Ogólnego

Wizytator higieny Dr Ciosłowski Józef sprawuje opiekę lekarską w szkołach wszelkiego typu, nadto opiekę nad p. w. w szkołach żeńskich wraz z instruktorką wychowania fizycznego Burdową Janiną.

Wizytator Maż Józef sprawuje opiekę nad p. w. i w. f. w szkołach męskich wraz z instruktorem wychowania fizycznego Dąbrowskim Bożydarem.

13.
ROZKŁAD ZAJĘĆ

nauczycieli pełniących obowiązki instruktorskie w szkołach powszechnych na terenie Okręgu Szkolnego Lwowskiego

Kuratorium podaje poniżej do wiadomości imienny wykaz intruktorów okręgowych szkolnictwa powszechnego, zawierający dane co do czasu ich dyżurów, lekcyj w szkołach oraz pracy w terenie z uwagą, że wskazówki okólnika Kuratorium z dnia 27 października 1937 r. Nr I-23621/37 pozostają nadal w mocy przy uwzględnieniu programu pracy na r. 1938/39, podanego do wiadomości PP. Inspektorów pismem Kuratorium z dnia 27 września 1938 r. Nr I-24703/38.

Imię i nazwisko	Czaporowska Helena	Klima Maria	Łotocki Kazimierz	Rudzińska Maria	Dr Słuszkiewicz Maria
Zakres instruowania	przedszkola	kl. I i II	rysunki	roboty kobiece	język polski
Szkoła, w której instruktor prowadzi lekcje	Żeńska im. Orzeszkowej, ul. św. Anny 2	Żeńska im. św. Antoniego, ul. Łyczakowska 38	Liceum Pedagog. Męsk., ul Dwernickiego 1	Żeńska im. św. Marii Magdaleny, ul. L. Sapiehy 11	Żeńska im. Żółkiewskiego, ul. Zadwórzańska 70
Czas i miejsce udzielania informacji	piątki od godziny 17·30 — 19·30 w szkole im. El. Orzeszkowej	poniedziałki od g. 17—19 w szkole żeńsk. im. św. Antoniego	czwartki od godz. 17—19 w szkole męsk. im. Mickiewicza, ul. Rutowskiego 15	poniedziałki od g. 16·30—18·30 w szkole żeńskiej im. Marii Magdaleny	wtorki od godz. 17—19 w szkole męsk. im Mickiewicza, ul. Rutowskiego 15
Dyżur w Kuratorium O. S. Lw.	piątki od godziny 12—14	poniedziałki od g. 8—10	czwartki od godz. 12—14	poniedziałki od g. 12—14	wtorki od godziny 12—14
Czas pracy w terenie					
Październik 1938	Lwów — pow. Kolomyja	Krosno	Stanisławów Kamionka	Nadwórna Dolina	Jarosław Czortków
Listopad 1938	Czortków Rzeszów	Stryj Lwów — pow.	Kołomyja	Gródek Jag. Jarosław	Przemyśl Stanisławów
Grudzień 1938	Stryj Krosno	Sambor Sanok	Lwów — pow. Rawa	Stanisławów Kamionka	Rzeszów Tarnopol
Styczeń 1939	Sambor Jarosław	Turka Rzeszów	Dolina Gródek Jag.	Przemyśl Rawa Ruska	Nisko Kołomyja
Luty 1939	Przemyśl Sambor	Nisko Jarosław	Gródek Jag. Brzeżany	Lwów — pow. Turka	Złoczów
Marzec 1939	Nisko Brzeżany	Przemyśl Czortków	Tarnopol Złoczów	Sanok Sambor	Trembowla Krosno
Kwiecień 1939	Nadwórna Złoczów	Tarnopol Stanisławów	Trembowla Czortków	Krosno Stryj	Sanok Sambor
Maj 1939	Gródek Jag. Stanisławów	Brzeżany Złoczów	Czortków Jarosław	Jarosław Nisko	Turka Stryj
Czerwiec 1939	Rawa Ruska Tarnopol	Dolina Trembowla	Przemyśl Turka	Kołomyja Nadwórna	Czortków Brzeżany

14.

KOMISJE EGZAMINACYJNE

dla nauczycieli zdających egzamin praktyczny

Kurator O. S. L. mianował: Janiszewskiego Rudolfa, inspektora szkolnego we Lwowie, zastępcą Prezesa Państwowej Komisji Egzaminacyjnej z siedzibą w I Państw. Liceum Pedagogicznym we Lwowie na okres czasu do końca grudnia 1940.

Lipińskiego Jana, p. o. inspektora szkolnego w Rawie Ruskiej, zastępcą Prezesa Państw. Komisji Egzaminacyjnej z siedzibą w Państw. Liceum Pedagogicznym w Sokalu na okres czasu do końca grudnia 1940.

15.

Z ŻAŁOBNEJ KARTY

Inż. Bach Józef, dyrektor Państwowej Szkoły Rolniczej w Suchodole, zmarł dnia 23 września 1938, przeżywszy lat 44. Ś. p. Józef Bach brał czynny udział w walkach o Niepodległość Polski jako żołnierz Legionów, był odznaczony Krzyżem Niepodległości i Srebrnym Medalem Zasługi. Zmarły przez długie lata był prezesem Okr. Tow. Rolniczego w Krośnie, radcą Lwowskiej Izby Rolniczej, członkiem Rady Powiatowej i Wydziału Powiatowego w Krośnie, czynnym człon-

kiem wielu organizacyj społecznych. Swą wydatną pracą i troską o dobro publiczne zaskarbił sobie dobre imię. Cześć Jego pamięci!

Chudzikowa Janina, nauczycielka publicznej szkoły powszechnej w Przychojcu, pow. Łańcut, zmarła dn. 12 czerwca 1938.

16.

RUCH SŁUŻBOWY

Kuratorium O. S. Lw.

Kurator O. S. Lw. mianował:

Jezierskiego Michała, prowiz. sekretarza administr. w Kuratorium O. S. Lw. podreferendarzem w Kuratorium O. S. Lw. z dn. 1 października 1938 (Nr B. P.-22174/38 z dn. 26 września 1938).

Michalskiego Antoniego, S reera Witolda i Werchowieckiego Tadeusza, prowizorycznych rejestratorów w Kuratorium O. S. Lw. rejestratorami w Kuratorium O. S. Lw. z dn. 1 października 1938 (Nr B. P.-41166/38 z dn. 30 września 1938, 41167/38 z dn. 26 września 1938, 41164/38 z dn. 30 września 1938).

Piechotę Stanisława Mariana, prowiz. sekretarza rachunkowego w Kuratorium O. S. Lw. sekretarzem rachunkowym w Kuratorium O. S. Lw. z dn. 1 października 1938 (Nr B. P.-41163/38 z dn. 30 września 1938).

Szkoły powszechne

Mianowani: Becker Kazimierz, nauczyciel p. o. kierownika publ. szkoły powsz. w Beńkowej Wiszni, pow. Rudki, kierownikiem tejże szkoły. — Krupa Józef, nauczyciel p. o. kierownika publ. szkoły powsz. w Liszni, pow. Drohobycz, kierownikiem tejże szkoły. — Kwaśniewski Michał, nauczyciel p. o. kierownika publ. szkoły powsz. w Śniatynie na Bałkach, kierownikiem tejże szkoły. — Leja Tadeusz, nauczyciel p. o. kierownika publ. szkoły powsz. w Siemuszowej, pow. Sanok, kierownikiem tejże szkoły. — Lew Gabriel, nauczyciel p. o. kierownika publ. szkoły powsz. w Kołodrubach, pow. Rudki, kierownikiem tejże szkoły. — Piliński Stanisław, nauczyciel p. o. kierownika publ. szkoły powsz. im. J. Piłsudskiego w Borysławiu, pow. Drohobycz, kierownikiem tejże szkoły. — Purkholzerowa Mieczysława, nauczycielka p. o. kierowniczki publ. szkoły powsz. w Łówczycach, pow. Rudki, kierowniczką tejże szkoły. — Szczepański Franciszek, nauczyciel p. o. kierownika publ. szkoły powsz. w Torczynowicach, pow. Sambor, kierownikiem tejże szkoły. — Śmiszkiewicz Michał, nauczyciel p. o. kierownika publ. szkoły powsz. w Haliczu, pow. Stanisławów, kierownikiem tejże szkoły. — Topperzer Władysław, nauczyciel p. o. kierownika publ. szkoły powsz. w Stebniku, pow. Drohobycz, kierownikiem tejże szkoły. — Wytyczak Franciszek, nauczyciel p. o. kierownika publ. szkoły powsz. w Samborze-Średni, pow. Sambor, kierownikiem tejże szkoły.

Przeniesieni w stan spoczynku: Czuma Longin, kierownik publ. szkoły powsz. w Berlinie, pow. Brody z dn. 30 listopada 1938. — Nesterczuk Michał, kierownik publ. szkoły powsz. w Denysowie, pow. Tarnopol, z dn. 31 października 1938.

Szkoły średnie

Kurator O. S. L. zwolnił Chruściela Stanisława, nauczyciela Państw. Liceum Pedagogicznego I we Lwowie, od pełnienia obowiązków kierownika Szkoły Ćwiczeń Państw. Liceum Pedagogicznego I we Lwowie z dniem 30 września 1938 (Nr BP-40875/38 z dn. 26 września 1938).

Kurator O. S. L. powierzył Bobakowej Julii, nauczycielce Szkoły Ćwiczeń Państw. Liceum Pedagogicznego w Krośnie, pełnienie obowiązków kierowniczki tejże szkoły do odwołania (Nr BP-39255/38 z dn. 20 września 1938).

17.

KONKURSY

na stanowiska kierowników publicznych szkół powszechnych

L. porz.	Miejscowość	Powiat	Stopień organizacyjny	Charakter	Język nauczania	Do użytku kierownika		Uwaga
			S z k o ł y			mieszkanie	grunt	
1	Łużek Dolny	Drohobycz	II	koedukacyjna	polski	3 izby	—	
2	Lwów (miasto) nr 21	Lwów	III	żeńska	„	„	—	Wymagany P. I. N. lub W. K. N.
3	Szówsko	Jarosław	III	koedukacyjna	„	4 izby	—	

Podania o powyższe stanowiska należy składać drogą służbową na ręce właściwych Inspektorów Szkolnych w terminie 6 tygodniowym od daty ogłoszenia.

18.

KOMUNIKATY URZĘDOWE

Nadawanie uprawnień absolwentom Rysunkowego Ogniska Wakacyjnego w Liceum Krzemienieckim

Na podstawie § 29 i § 30 Regulaminu Państwowych Wyższych Kursów Nauczycielskich (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z r. 1928 Nr 9, poz. 154) zmienionego postanowieniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publ. z dnia 28 listopada 1936 r. (Nr II P-7336/37) w sprawie Regulaminu P. W. K. N. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 11, poz. 221) Ministerstwo W. R. i O. P. zezwala na zorganizowanie w Liceum Krzemienieckim dla absolwentów Rysunkowego Ogniska Wakacyjnego Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla eksternów z programu W. K. N. w zakresie rysunku. W skład tej Komisji mogą wchodzić prelegenci Rysunkowego Ogniska Wakacyjnego.

Egzaminy przed powyższą Komisją będą się odbywać, poczynając od roku 1939, bezpośrednio po zakończeniu Rysunkowego Ogniska Wakacyjnego w Liceum Krzemienieckim. Do egzaminu tego mogą być dopuszczeni, niezależnie od swego miejsca służbowego a zgodnie z § 15 Statutu Państwowych Wyższych Kursów Nauczycielskich wyłącznie absolwenci końcowego (trzeciego) kursu R. O. W., którzy byli stałymi uczestnikami tego ogniska co najmniej przez dwa lata i brali w tym czasie czynny udział we wszystkich trzech pięciotygodniowych zjazdach wakacyjnych oraz w pracach korespondencyjnych Rysunkowego Ogniska Wakacyjnego.

Zaświadczenia tymczasowe ze złożonego egzaminu winny być wydawane przez wspomnianą Komisję zgodnie z ustępem pierwszym § 49 Regulaminu P. W. K. N. jako dowód złożenia jednej części egzaminu.

Pozostałe części egzaminu (dział A i drugi przedmiot działu B) będą mogli składać ci kandydaci zgodnie z obowiązującymi przepisami Statutu i Regulaminu Państwowych Wyższych Kursów Nauczycielskich. (Nr II P-6653/38).

Służba w organizacjach wojskowych — traktowanie

I. Służbę w organizacjach plebiscytowych w okresie działań wojskowych i akcji plebiscytowej na Śląsku Cieszyńskim od 1 listopada 1918 r. do 30 września 1920 r. należy traktować na równi z ochotniczą służbą w W. P.

Za podstawę do określenia dat służby w tych organizacjach służą dokumenty wydane:

a) w okresie od 1 listopada 1918 r. do 1 listopada 1919 r. przez Komendę Milicji Polskiej dla Księstwa Cieszyńskiego. Poszczególne Powiatowe Komendy Milicji Polskiej — D-twa Kompanij Milicji Polskiej, Radę Narodową Śląska Cieszyńskiego.

b) w okresie od 1 listopada 1919 r. do 30 września 1920 r. przez: D-two „Tajnej Organizacji Wojskowej" — D-two „Konfederacji Śląskiej" — Stację zborną przy Szpitalu Załogowym w Cieszynie — Stację zborną dla zdemob. Ślązaków w Białej — D-two Ochotniczego Baonu Śląskiego — Sekcję Pleb. b. II Oddz. Szt. M. S. Wojsk.

II. Służbę w organizacjach wojskowych na Spiżu i Orawie w okresie czasu od 1 września 1919 r. do 1 lipca 1920 r. należy traktować na równi z ochotniczą służbą w W. P.

Za podstawę do określenia dat służby w tych organizacjach służą dokumenty wydane:

a) za czas od 1 września do 1 grudnia 1919 r. przez: Stację Zborną w Czarnym Dunajcu — D-two Brygady Podhalańskiej

b) za czas od 1 grudnia do 1 lipca 1920 r. przez: D-two Organizacji Wojsk. na Spiżu i Orawie — K-dy Okręgów O. W. na Spiżu i Orawie — Ekspozyturę O. Inf. D. O. Gen. Kraków w Nowym Targu — Stację zborną w Czarnym Dunajcu — Sekcję plebisc. II Oddz. Sztm. M. S. Wojsk.

III. Służbę w Straży Mazurskiej lub niepodległych jej lotnych Oddziałach Bojowych (L. O. B.) na Warmii i Mazurach w okresie czasu od 1 lutego 1920 r. do 15 lipca 1920 r. należy traktować na równi z ochotniczą służbą w W. P., przy czym podstawę do określenia dat tej służby stanowią dokumenty wydane przez Naczelną Komendę Straży Mazurskiej lub sekcję Plebiscytową Oddziału II Sztabu M. S. Wojsk.

IV. Służbę wyszczególnioną w pkt. — III zaliczą dowódcy formacji macierzystych wzgl. pow. Komendanci uzupełnień z urzędu lub na skutek udowodnienia pisemnych lub ustnych próśb osób interesowanych.

W wypadkach, gdy petent nie może przedstawić odpowiednich dokumentów wymienionych w punktach I, II, III, winien przedłożyć zaświadczenie podpisane przez dwóch oficerów względnie d-ców oddziałów (okręgów) powiatów (placówek wywiadowczych) oddziałów bojowych, poświadczenie dla:

a) Śląska Cieszyńskiego przez jedną z następujących instancji lub osób:

Województwo Śląskie — D-cę T. O. W. ppłk. Bolesława Ostrowskiego — D-cę Konfederacji Śląskiej, Mjr. Grana, Hercoga — D-cę Milicji Polskiej kpt. rez. Jerzego Szaczurka — Szefa Sekcji Pleb. II Oddz. Szt. M. S. Wojsk. Wicemarszałka Sejmu K. Polakiewicza, ew. podległe mu Biuro b. Sekcji Plebiscytowej.

b) Spiża i Orawy przez Szefa Sekcji Pleb. Oddz. II Szt. M. S. Wojsk. Wicemarszałka K. Polakiewicza, ew. Biuro b. sekcji Plebiscytowej,

c) Warmii i Mazurach przez:

D-cę Straży Mazurskiej ppłk. Jana Wiemiarskiego — D-cę L. O. B. Mjr. Tadeusza Skindora — B. Szefa pleb. Oddz. II Szt. M. S. Wojsk. Wicemarszałka Polakiewicza, ew. Biuro Sekcji Plebiscytowej.

Służbę w Milicji Polskiej Księstwa Cieszyńskiego, w Tajnej Organizacji Wojskowej, w Konfederacji Śląskiej i w Organizacji Wojskowej na Spiżu i Orawach należy traktować jako służbę Wojskową na obszarze operacyjnym.

Odpowiednich wpisów w wojskowych dokumentach ewidencyjnych dokonują:

a) w stosunku do oficerów, podoficerów zawodowych i nadterminowych oraz podoficerów i szeregowych odbywających obowiązkową służbę wojskową czynną — dowódcy formacji macierzystych,

b) w stosunku do poborowych, jak również oficerów, podoficerów i szeregowych rezerwy względnie pospolitego ruszenia oraz osób zupełnie zwolnionych od służby wojskowej — powiatowi komendanci uzupełnień, w których ewidencjach osoby te figurują.

(Min. S. Wojsk. Biuro Og. Org. Nr 1011-25/org. z dn. 19 maja 1932).

Wymiar uposażenia

Ministerstwo W. R. i O. P. wyjaśniło, że na podstawie art. 15 ust. 5 ustawy z dnia 1. VII. 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli należy zaliczać z urzędu cały okres służby kontraktowej nieprzerwanej wraz z okresem wakacyjnym tym nauczycielom, którzy zostali zamianowani nauczycielami od dnia 1 września, a przed nominacją pracowali w charakterze nauczycieli kontraktowych przynajmniej w 14 godzinach tygodniowo do końca poprzedniego roku szkolnego i do tego dnia otrzymali pobory na podstawie zawartej z nimi umowy. (Nr BP-5839/38 z dn. 30 kwietnia 1938).

Okresy wakacyjne w pracy kontraktowej

Ministerstwo W. R. i O. P. wyjaśniło, że okresy wakacyjne w pracy kontraktowej nie są przerwą w służbie, wobec czego praca kontraktowa łącząca się bezpośrednio z wakacjami, w czasie których nauczyciel otrzymał nominację, podlega z samego prawa uwzględnieniu przy wymiarze uposażenia na podstawie ust. 5 art. 15 ustawy z dnia 1 lipca 1926 o stosunkach służbowych nauczycieli. (Nr BP-7904/38 z dn. 21 kwietnia 1938).

Audycje radiowe

Kuratorium O. S. Lw. zwraca uwagę Dyrekcyj szkół handlowych na następujący cykl audycyj, nadawanych przez Polskie Radio dla kupców w poniedziałki od godz. 13.00 do 13.30:

3. X. 38: K. Jabłowski. „Każdy z nas sprzedaje i każdy kupuje". B. Rutkowski. „Kto jest w myśl prawa kupcem, a kto rzemieślnikiem". 10. X. 38: St. Bukowski. „Dobry sprzedawca opowiada o swej pracy". K. Jabłowski. „Wywiad z kupcem o sprawach kupowania". B. Rutkowski. „Co trzeba wiedzieć, gdy się kupuje lub sprzedaje przedsiębiorstwo". 17. X. 38: Wł. Ćwikiel. „Mały sklep też powinien kalkulować". K. Jabłowski. „Wywiad z kupcem o towarach". 24. X. 38: St. Sienicki. „Wizyta w trzech sklepach". B. Rutkowski. „Czy pan umie oznaczać na zewnątrz swe przedsiębiorstwo". 31. X. 38: Dr J. E. Iwiński. „Zwiedzamy składy kupca kolonialnego". Antoni Rząska. „...i zwiedzamy warsztat rzemieślnika". 7. XI 38: St. Bukowski. „Święta Bożego Narodzenia zaczynają się już jutro". St. Siennicki. „Świąteczne okno wystawowe". B. Rutkowski. „Kiedy i jak należy ujawniać ceny towarów". 14. XI. 38: Inż. F. Piasecki. „Lokal można oświetlić tanio, a należycie". M. Chmielewski. „Kto zamierza urządzić wyprzedaż świąteczną, niechaj posłucha uważnie!" 21. XI. 38: B. Rutkowski. „Odpowiedzi na aktualne pytania". J. Kożuchowski. „Idzie sezon turystyczny! Kupcy, uwaga!" 28. XI. 38: M. Kozłowski. „Co mówi kupiec wielkopolski o swej pracy na Kresach Wschodnich". Dr J. E. Iwiński: „Zwalczajmy szkodniki i zabezpieczajmy towary". 5. XII. 38: B. Rutkowski. „W tym miesiącu wykupujemy świadectwa przemysłowe". Wł. Ćwikiel. „Kiedy mowa o wydatkach, pomówmy o ich kontrolowaniu". 12. XII. 38: T. Piskorski. „Kilka bolączek naszego warsztatu rzemieślniczego". Wł. Ćwikiel. „Za kilkanaście dni przystępujemy do obliczania inwentarza". 2. I. 39: M. Chmielewski. „Czy potrafimy wykorzystać ciszę poświąteczną?" K. Jabłowski.

„Wywiad ze sprzedawcą na temat dokształcania". W. Ćwikiel. „Jak pracuje nasz Instytut". 9. I. 39: E. Słomka (Katowice). „Jak zdobyłem i jak prowadzę sklep?" B. Rutkowski. „Nasze małe i wielkie targi". 16. I. 39: M. Kozłowski. „Co wie kupiec o zjednywaniu klientów na odległość". St. Ołtarzewski. „...i co wie o przepisach pocztowych?" 23. I. 39: Z. Świątkowski. „Moje 15 lat pracy w zawodzie sprzedawcy sklepowego". T. Brzeziński. „...i moje obserwacje wieloletnie jako pracodawcy". 30. I. 39: M. Borzęcka. „Skarżę się jako klientka". M. Kozłowski. „Doświadczony kupiec mówi o sposobie załatwiania reklamacyj". 6. II. 39: B. Rutkowski. „Co robi Izba przemysłowo-handlowa". T. Topolnicki. „Co robi organizacja kupiecka". „Co robi Izba rzemieślnicza".

Znaczek Społecznego Komitetu Radiofonizacji Kraju

Społeczny Komitet Radiofonizacji Kraju wydał specjalny znaczek metalowy w cenie 50 gr, przeznaczając dochód uzyskany z jego sprzedaży na zasilenie funduszu Radiofonizacji Szkół.

Sprzedażą tego znaczka wśród gron Komitetów Rodzicielskich oraz wśród rodziców uczniów zajmie się sam Społeczny Komitet Radiofonizacji Kraju. (Nr Szt. 2802/38 z dn. 30 września 1938).

Spis imion prawosławnych

Kuratorium O. S. L. zwraca uwagę na wydaną przez Dowództwo Okręgu Korpusu Nr II w Lublinie broszurę „Spis imion prawosławnych w brzmieniu polskim". Wydawnictwo to może mieć praktyczne zastosowanie przy zapisach dzieci do szkół, sporządzaniu metryk szkolnych i innych spisów i rejestrów stosownie do okólnika Ministra W. R. i O. P. Nr 22 z dnia 19 marca 1937 r. (II. P. 2141/37) o prostowaniu skażone pisowni (Dz. Urz. Kuratorium O. S. Lw. z 1937 r. str. 182—188).

Ewentualne zapotrzebowania i należność w kwocie 20 gr za 1 egz. należy kierować na adres: D. O. K. II. Sam. Ref. Ośw.

Dozwolone filmy

Ministerstwo W. R. i O. P. zezwoliło Legii Inwalidów Wojennych Wojsk Polskich im. Gen. J. Sowińskiego na wyświetlanie filmu: „Dzikie ścieżki" przed młodzieżą od lat 10, a filmu: „Kły i pazury" przed młodzieżą od lat 7 we wszystkich szkołach Rzeczypospolitej. w ciągu roku szkolnego 1938/39. (Nr Szt. 3217/38 z dn. 6 października 1938).

Ministerstwo W. R. i O. P. poleciło filmy: p. t. „Geniusz sceny", poświęcony twórczości aktorskiej Ludwika Solskiego, jako zasługujący na obejrzenie przez starszą młodzież szkół powszechnych oraz młodzież szkół średnich. (Nr Szt. 2934/38 z dn. 22 września 1938); — p. t. „Olimpiada" złożony z dwu części: „Święto narodów" i „Święto piękna" jako zasługujący na obejrzenie przez młodzież szkół powszechnych i średnich. (Nr Szt. 3098/38 z dn. 1 października 1938); — p. t. „Lord Jeff" jako zasługujący na obejrzenie przez starszą młodzież szkół średnich (Nr Szt. 3317/38 z dn. 1 października 1938).

Subskrybenci akcyj Banku Polskiego

Ministerstwo W. R. i O. P. jest w posiadaniu nieodebranych akcyj Banku Polskiego, wystawionych na następujące osoby: 1) Szołkowską Malwinę, 2) Kluga Wiktora, cedowana na Kurłowiczową Marię. — Ministerstwo wzywa zainteresowanych, by zgłosili miejsce swego pobytu i udowodnili prawa do powyższych akcyj.

19.

KSIĄŻKI APROBOWANE

Ministerstwo W. R. i O. P. zatwierdziło do użytku szkolnego następujące książki:

Dr Kost Kisiłewśkyj, Poznajmo ukraińsku mowu, pidrucznyk hramatycznych widomostej dla wseludnych szkił. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych, Lwów 1938 r. — jako podręcznik dla uczniów szkół powszechnych z ruskim językiem nauczania z zastrzeżeniem dokonania zmian i poprawek wskazanych przez Komisję. (Nr II. Pr. 16593/38 z dn. 31. VIII. 1938).

Czytanka dla druhoji klasy wseludnych szkił. Wydanie VII. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów, 1938 jako podręcznik dla szkół powszechnych z ruskim językiem nauczania. (Nr II Pr. 16594/38 z dn. 31. VIII 1938).

Czytankę dla tretoji klasy wseludnych szkił, Wyd. VI do użytku w szkołach. (Nr II Pr-16464/38 z dn. 3. X. 1938).

M. Melnyk, Botanika, pidrucznyk dla II klasy serednich zahalno-oswitnych szkił, Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych, Lwów, 1938, jako podręcznik dla szkół średnich ogólnokształcących

z ruskim językiem nauczania. (Nr II Pr-16588/38 z dn. 31. VIII. 1938).

Taras Szewczenko, Twory T. VIII i IX, Nakładem Ukraińskiego Naukowego Instytutu, Warszawa—Lwów, 1936 — jako książkę do bibliotek szkolnych dla uczniów powyżej lat 14. (Nr II Pr-14940/37 i 14941/37 z dn. 7. IX. 1938).

Dr J. Wełyhorskyj, Żyttja mowy, Jaworów 1935, jako książkę do bibliotek uczniowskich dla szkół z ruskim językiem nauczania. (Nr II Pr-13822/38 z dn. 31. VIII. 1938).

Modlitewnik prawosławny. Drukarnia Synodalna. Warszawa 1928 — jako książkę pomocniczą *)

Katechizm. Podręcznik dla nauki religii prawosławnej. Wydanie III. Warszawa 1937. Drukarnia Synodalna — jako podręcznik.

Nauka o nabożeństwach prawosławnych. Podręcznik dla IV klasy szkoły powszechnej. Wydanie III. Drukarnia Synodalna. Warszawa 1936 — jako podręcznik.

Nauczanie i wyjaśnienia modlitw, podręcznik do nauki religii prawosławnej. Wydanie II. Drukarnia Synodalna. Warszawa 1934 — jako książkę pomocniczą do nauki religii prawosławnej w szkołach powszechnych.

Historia Święta Starego Zakonu. Podręcznik do nauki religii prawosławnej. Wydanie III. Drukarnia Synodalna. Warszawa 1934 — jako podręcznik.

Historia Święta Nowego Testamentu. Podręcznik do nauki religii prawosławnej. Wydanie IV. Drukarnia Synodalna. Warszawa 1938 — jako podręcznik.

Codzienne modlitwy dla dzieci wyznania prawosławnego. Drukarnia Synodalna. Warszawa 1935 — jako książkę pomocniczą **).

*) Książeczka o zbliżonym tytule, a mianowicie „Mały Modlitewnik dla dzieci prawosławnych". Drukarnia Synodalna. Warszawa — nie uzyskała aprobaty, a zatem nie może być używana w szkole w żadnym charakterze.

**) Książeczka o podobnym tytule, a mianowicie, „Modlitwy codzienne dla dzieci prawosławnych". Drukarnia Synodalna. Warszawa, nie uzyskała aprobaty, a zatem nie może być używana w szkole w żadnym charakterze.

Do

P. T. Prenumeratorów Dziennika Urzędowego Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego

W celu uniknięcia przerwy w otrzymywaniu Dziennika Urzędowego Administracja prosi P. T. Prenumeratorów o wpłacenie prenumeraty bieżącej, t. j. za rok 1938, jak również i zaległej do P. K. O. na konto czekowe Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego - Administracji Dziennika Urzędowego Nr. ***504090*** *zaznaczając* ***na odwrocie środkowego odcinka blankietu nadawczego, jakiego okresu czasu wpłata dotyczy.***

Zgłoszenia prenumeraty oraz wszelką korespondencję w sprawie Dziennika Urzędowego należy kierować do Kuratorium - Administracji Dziennika Urzędowego we Lwowie, ul. Karmelicka Nr 4, a nie Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych.

We Lwowie, w październiku 1938 r.

ADMINISTRACJA
DZIENNIKA URZĘDOWEGO

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

20.

STAN SZKOLNICTWA W OKRĘGU SZKOLNYM LWOWSKIM W ROKU SZKOLNYM 1937/38

W numerze dzisiejszym Dziennika Urzędowego K. O. S. Lw. rozpoczynamy druk materiałów tyczących się szkolnictwa Okręgu Szkolnego Lwowskiego. Ilustrują one stan rzeczy w roku 1937/38 z uwzględnieniem tu ówdzie danych z lat poprzednich dla lepszego uwydatnienia linii rozwoju. Materiał ujęty terenowo według 3 województw Małopolski Wschodniej, traktuje oddzielnie sprawy szkolnictwa powszechnego i zawodowego.

Zestawienie niniejsze nie obejmuje całokształtu zagadnień szkolnych w Okręgu. Ma ono raczej na celu zwrócenie uwagi na wartość gromadzenia i opracowywania materiałów liczbowych, niezbędnych do ujęcia sprawy szkolnej, a przytem ułatwiających prowadzenie ciągłej, planowej — a nie dorywczej — pracy.

Inspektorzy Szkolni, Dyrekcje szkół winny wziąć z niniejszej publikacji asumpt do systematycznego gromadzenia i opracowywania materiałów, którymi dysponują z tytułu wykonywanych przez siebie funkcji organizacyjnych.

A) SZKOLNICTWO POWSZECHNE

I. REALIZACJA POWSZECHNEGO NAUCZANIA

Województwo	Liczba dzieci w wieku bezwzględnego obowiązku szkolnego, zamieszkałych na terenie Kuratorium w dniu 1 października 1937							
	Ogółem	z tego						
		uczyło się				odroczono obowiązek szkolny z powodu		było poza szkołą
		w publicznych szkołach powszechnych	w prywatnych szkołach powszechnych	w szkołach innego typu	w domu	spóźnionego rozwoju	utrudnionego dostępu	
lwowskie	451773	415522	5591	3248	605	4389	2053	25965
stanisławowskie	217171	183186	3641	2601	448	1880	554	24781
tarnopolskie	221134	198872	2747	1566	904	1867	748	8910
w okręgu	890078	797580	11979	7415	1957	8136	3355	59656

Zarejestrowano tedy — jak wynika z tablicy — według stanu z dnia 1/X 1937 r. na terenie Okręgu ogółem 890.078 dzieci w wieku bezwzględnego obowiązku szkolnego. Z tej liczby przypada 883.497 dzieci na rejony szkolne i 6.581 na miejscowości bezszkolne (woj. lwowskie 3.830, stanisławowskie 1.768, tarnopolskie 983). Z ogólnej liczby zarejestrowanych dzieci wykazały kierownictwa szkół jako „uczące się" (w szkołach i w domu) w dniu 1 października 1937 r. ogółem 818.931 czyli 93,5% jako „nieuczące się" 71.147 czyli 6,5% dzieci.

Województwo	W dniu klasyfikacji przy końcu roku szkolnego 1936/37		Znalazło się z powrotem w szkole na początku r. szk. 1937/38 (w dn. 1/10 37)	
	promowano do klas wyższych uczniów	pozostawiono w tej samej klasie (nie promowano) uczniów	uczniów promowanych	uczniów niepromowanych
lwowskie	261450	111672	242735	85469
stanisławowskie	115933	54076	107987	37484
tarnopolskie	120741	59467	111974	45101
w okręgu	498124	225215	462696	168054

Jak widać z powyższego zestawienia, na początku roku sprawozdawczego brakło 35.428 czyli 7% uczniów promowanych i 57.161 czyli 25,9% uczniów niepromowanych, ogółem prawie 100.000 takich dzieci, które w ubiegłym roku były w szkole i dalej do szkół winny były uczęszczać. Młodzież opuszcza więc szkołę zbyt wcześnie nie ukończywszy całkowicie jej programu.

II. SZKOŁY

WOJEWÓDZTWO LWOWSKIE

W roku szkolnym	Charakter szkół	LICZBA SZKÓŁ																		LICZBA IZB LEKCYJNYCH						
		Ogółem	w tym szkół						z językiem nauczania											w budynkach			o powierzchni podłogi w m²			
			I stopnia		II stopnia		III stopnia																			
			o 1 nauczycielu	o 2 nauczycielach	o 3 nauczycielach	o 4 nauczycielach	o 5 nauczycielach	o 6 i więcej nauczycielach	polskim	polskim i z językiem ruskim jako przedmiotem	polskim i z językiem niemiec. jako przedmiotem	polskim i ruskim (dwujęzyczne)	polskim i niemieckim (dwujęzycz.)	ruskim	niemieckim	polskim i hebrajskim	hebrajskim	polskim i żydowskim	własnych	wynajętych	Ogółem	do 30 m²	od 30 do 40 m²	od 40 do 50 m²	powyżej 50 m²
1937/38	publiczne	2531	1037	666	318	130	75	305	792	592	16	923	2	205	1	—	—	—	5832	1149	6981	877	1548	2346	2210
	prywatne	81	36	1	1	2	—	41	25	1	—	—	—	16	33	6	—	—	238	46	284	101	71	54	58
	specjalne	5	1	—	—	—	—	4	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	—	29	6	4	13	6
	razem	2617	1074	667	319	132	75	350	822	593	16	923	2	221	34	6	—	—	6099	1195	7294	984	1623	2413	2274
1935/36	publiczne	2442	949	607	363	155	84	284	753	627	12	859	3	187	1	—	—	—	5561	1098	6659	856	1497	2162	2144
	prywatne	70	28	—	3	1	4	34	22	—	—	—	—	15	30	2	1	—	213	46	259	104	63	44	48
	specjalne	5	1	—	—	—	—	4	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	—	30	15	1	8	6
	razem	2517	978	607	366	156	88	322	780	627	12	859	3	202	31	2	1	—	5804	1144	6948	975	1561	2214	2198
1936/37	publiczne	2469	973	604	363	155	83	291	787	639	13	846	2	181	1	—	—	—	5698	1095	6793	839	1552	2291	2111
	prywatne	78	35	—	1	1	2	39	22	2	—	—	2	16	30	1	1	4	242	44	286	108	62	58	58
	specjalne	5	1	—	—	—	—	4	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	—	29	7	9	8	5
	razem	2552	1009	604	364	156	85	334	814	641	13	846	4	197	31	1	1	4	5969	1139	7108	954	1623	2357	2174

W roku szkolnym	Charakter szkół	LICZBA SZKÓŁ: Ogółem	w tym szkół: I stopnia: o 1 nauczycielu	I stopnia: o 2 nauczycielach	II stopnia: o 3 nauczycielach	II stopnia: o 4 nauczycielach	III stopnia: o 5 nauczycielach	III stopnia: o 6 i więcej nauczycielach	z językiem nauczania: polskim	polskim i z językiem ruskim jako przedmiotem	polskim i z językiem niemiec. jako przedmiotem	polskim i ruskim (dwujęzyczne)	polskim i niemieckim (dwujęzycz.)	ruskim	niemieckim	polskim i hebrajskim	hebrajskim	polskim i żydowskim	LICZBA IZB LEKCYJNYCH: w budynkach: własnych	w budynkach: wynajętych	Ogółem	o powierzchni podłogi w m^2: do 30 m^2	od 30 do 40 m^2	od 40 do 50 m^2	powyżej 50 m^2
1937/38	publiczne	1119	425	293	146	94	39	122	14	253	9	706	5	130	2	—	—	—	2305	784	3089	552	646	1004	887
	prywatne	52	30	4	2	5	2	9	5	1	—	—	—	13	32	—	1	—	112	14	126	34	27	39	26
	specjalne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	razem	1171	455	297	148	99	41	131	19	254	9	706	5	143	34	—	1	—	2417	798	3215	586	673	1043	913
1935/36	publiczne	1077	411	262	164	92	32	116	14	255	12	669	2	123	2	—	—	—	2194	716	2910	507	657	886	860
	prywatne	51	32	2	3	3	—	11	5	1	—	—	—	11	33	—	1	—	102	15	117	32	22	35	28
	specjalne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	razem	1128	443	264	167	95	32	127	19	256	12	669	2	134	35	—	1	—	2296	731	3027	539	679	921	888
1936/37	publiczne	1095	430	259	165	92	34	115	15	240	8	691	6	133	2	—	—	—	2255	743	2998	550	630	956	862
	prywatne	53	32	2	3	3	—	13	5	2	—	—	—	13	32	—	1	—	105	17	122	41	16	36	29
	specjalne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	razem	1148	462	261	168	95	34	128	20	242	8	691	6	146	34	—	1	—	2360	760	3120	591	646	992	891

W roku szkolnym	Charakter szkół	LICZBA SZKÓŁ: Ogółem	w tym szkół: I stopnia: o 1 nauczycielu	I stopnia: o 2 nauczycielach	II stopnia: o 3 nauczycielach	II stopnia: o 4 nauczycielach	III stopnia: o 5 nauczycielach	III stopnia: o 6 i więcej nauczycielach	z językiem nauczania: polskim	polskim i z językiem ruskim jako przedmiotem	polskim i z językiem niemieckim jako przedmiotem	polskim i ruskim (dwujęzycz.)	polskim i niemieckim (dwujęzycz.)	ruskim	niemieckim	polskim i hebrajskim	hebrajskim	polskim i żydowskim	LICZBA IZB LEKCYJNYCH: w budynkach: własnych	wynajętych	ogółem	o powierzchni podłogi w m²: do 30 m²	od 30 do 40 m²	od 40 do 50 m²	powyżej 50 m²
1937/1938	publiczne	1348	605	374	158	68	34	109	28	671	3	566	—	80	—	—	—	—	2555	713	3268	613	689	1088	878
	prywatne	30	17	—	1	—	2	10	4	5	—	3	—	7	11	—	—	—	62	18	80	20	20	26	14
	specjalne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	razem	1378	622	374	159	68	36	119	32	676	3	569	—	87	11	—	—	—	2617	731	3348	633	709	1114	892
1935/1936	publiczne	1327	588	355	172	79	25	108	22	664	3	563	—	75	—	—	—	—	2448	668	3116	621	596	1018	881
	prywatne	24	12	1	2	—	—	9	1	2	—	—	—	10	11	—	—	—	62	18	80	20	20	26	14
	specjalne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	razem	1351	600	356	174	79	25	117	23	666	3	563	—	85	11	—	—	—	2510	686	3196	641	616	1044	895
1936/1937	publiczne	1318	579	352	171	80	25	111	22	669	2	547	—	78	—	—	—	—	2463	692	3155	607	632	1052	864
	prywatne	29	17	1	2	—	—	9	6	4	—	—	—	10	9	—	—	—	68	17	85	20	24	21	20
	specjalne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	razem	1347	596	353	173	80	25	120	28	673	2	547	—	88	9	—	—	—	2531	709	3240	627	656	1073	884

W OKRĘGU

Województwo	W roku szkolnym	Ogółem	w tym szkół I stopnia o 1 nauczycielu	I stopnia o 2 nauczycielach	II stopnia o 3 nauczycielach	II stopnia o 4 nauczycielach	III stopnia o 5 nauczycielach	III stopnia o 6 i więcej nauczycielach	z językiem nauczania: polskim	polskim i z językiem ruskim jako przedmiotem	polskim i z językiem niemiec. jako przedmiotem	polskim i ruskim (dwujęzycz.)	polskim i niemieckim (dwujęzycz.)	ruskim	niemieckim	polskim i hebrajskim	hebrajskim	polskim i żydowskim	LICZBA IZB LEKCYJNYCH w budynkach własnych	w budynkach wynajętych	w budynkach ogółem	o powierzchni podłogi w m² do 30 m²	od 30 do 40 m²	od 40 do 50 m²	powyżej 50 m²
lwowskie	1937/1938	2617	1074	667	319	132	75	350	822	593	16	923	2	221	34	6	—	—	6099	1195	7294	984	1623	2413	2274
stanisławowskie	1937/1938	1171	455	297	148	99	41	131	19	254	9	706	5	143	34	—	1	—	2417	798	3215	586	673	1043	913
tarnopolskie	1937/1938	1378	622	374	159	68	36	119	32	676	3	569	—	87	11	—	—	—	2617	731	3348	633	709	1114	892
W okręgu	1937/1938	5166	2151	1338	626	299	152	600	873	1523	28	2198	7	451	79	6	1	—	11133	2724	13857	2203	3005	4570	4079

Jak wynika z powyższych tablic, ogólna liczba szkół jak i liczba pomieszczeń szkolnych w Okręgu stale się zwiększa. Liczba szkół wzrosła w ciągu ostatnich dwóch lat o 170 (3,4%), izb lekcyjnych przybyło w tym czasie 686 (5,2%).

Najwięcej przybyło szkół stopnia I — ogółem 241 (7,4%) a w tym 130 (6,4%) o jednym nauczycielu drogą likwidacji punktów bezszkolnych i 111 (9%) o dwóch nauczycielach skutkiem dodania drugiego etatu. — Liczba szkół stopnia III wzrosła w tym czasie o 41 (6%).

Z ogólnego przyrostu izb lekcyjnych przypada 523 (77%) na budynki własne i 163 (23%) na budynki wynajęte. — W porównaniu ze stanem z r. szk. 1935/36 przyrost izb lekcyjnych w budynkach wynajętych jest jednak większy, bo wynosi 6,3%, podczas gdy w budynkach własnych wynosił tylko 4,9%.

Przybyło stosunkowo najwięcej izb, bo 391, o pow. podłogi 40—50 m², co stanowi 58% ogólnego przyrostu i 9,3% w stosunku do stanu rzeczy z przed 3 lat. Średnio na jedną izbę lekcyjną przypadało prawie 60 dzieci.

III. MŁODZIEŻ SZKOLNA

WOJEWÓDZTWO LWOWSKIE

W roku szkolnym	LICZBA UCZNIÓW																											
	Ogółem	w szkołach						chłopców	dziewcząt	zamieszkałych w obwodach szkolnych	zamieszkałych poza obwodem szkolnym	mających do szkoły powyżej 3 klm drogi	wedle wyznania						uczących się w szkołach z językiem nauczania									
		I stopnia		II stopnia		III stopnia							rzymskokatol.	greckokatol.	ewangelickiego (wszystk. obrząd.)	prawosławnego (wszystk. obrząd.)	mojżeszowego	innego	polskim	polskim i z językiem ruskim jako przedmiotem	polskim i z językiem niemieckim jako przedmiotem	polskim i ruskim	polskim i niemieck.	ruskim	niemieckim	polskim i żydowsk.	polskim i hebrajsk.	hebrajskim
		o 1 nauczycielu	o 2	o 3	o 4	o 5	o 6 i więcej																					
		nauczycielach																										
1937/38	417151	73120	89169	60036	31378	21754	141694	216158	200993	399554	17597	8979	199070	179601	590	977	36646	267	142820	117136	547	130452	432	25722	42	—	—	—
	6904	1086	75	93	156	—	5494	3573	3331	—	—	—	1604	2462	1324	12	1501	1	1769	187	—	—	—	2464	1324	—	—	1160
	495	15	—	—	—	—	480	364	131	—	—	—	298	100	2	2	93	—	495	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	424550	74221	89244	60129	31534	21754	147668	220095	204455	399554	17597	8979	200972	182163	1916	991	38240	268	145084	117323	547	130452	432	28186	1366	—	—	1160
1935/36	401390	69146	75204	62260	35457	23052	136271	207315	194075	384622	16768	8047	193134	167389	495	1194	38984	194	135658	125706	666	116942	246	22113	59	—	—	—
	6536	878	—	229	129	212	5088	3480	3056	—	—	—	1345	2512	1211	89	1376	3	2247	—	—	—	—	2449	1334	—	253	253
	488	20	—	—	—	—	468	355	133	—	—	—	296	86	3	2	101	—	488	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	408414	70044	75204	62489	35586	23264	141827	211150	197264	384622	16768	8047	194775	169987	1709	1285	40461	197	138393	125706	666	116942	246	24562	1393	—	253	253
1936/37	405501	71659	75661	63056	36230	23257	135638	210140	195061	387359	18142	8319	194789	170869	384	765	38545	149	139617	119669	803	123059	177	22134	42	—	—	—
	6792	1248	—	92	129	191	5132	3555	3237	—	—	—	1595	2388	1347	14	1444	4	1822	172	—	—	62	2930	1283	79	211	233
	441	16	—	—	—	—	425	303	138	—	—	—	251	79	1	5	104	1	441	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	412734	72923	75661	63148	36359	23448	141195	214298	198436	387359	18142	8319	196635	173336	1732	784	40093	154	141880	119841	803	123059	239	25064	1325	79	211	233

L I C Z B A U C Z N I Ó W

W roku szkolnym	Ogółem	w szkołach I stopnia o 1 nauczycielu	w szkołach I stopnia o 2 nauczycielach	w szkołach II stopnia o 3 nauczycielach	w szkołach II stopnia o 4 nauczycielach	w szkołach III stopnia o 5 nauczycielach	w szkołach III stopnia o 6 i więcej nauczycielach	chłopców	dziewcząt	zamieszkałych w obwodach szkolnych	zamieszkałych poza obwodem szkolnym	mających do szkoły powyżej 3 klm drogi	wedle wyznania: rzymskokatol.	greckokatol.	ewangelick. (wszystk. obrząd.)	prawosławne (wszystk. obrząd.)	mojżeszow.	innego	uczących się w szkołach z językiem nauczania: polskim	polskim i z językiem ruskim jako przedmiotem	polskim i z językiem niemieckim jako przedmiotem	polskim i ruskim	polskim i niemieck.	ruskim	niemieckim	polskim i żydowsk.	polskim i hebrajsk.	hebrajskim
1937/38	186676	27228	42819	31469	23316	7590	54254	100107	86569	179980	6696	3357	32647	137412	520	28	16027	42	1204	50078	712	116289	218	18060	115	—	—	—
	4261	1108	255	212	549	155	1982	2330	1931	—	—	—	602	1796	1358	2	503	—	282	65	—	—	—	1896	1642	—	—	376
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	190937	28336	43074	31681	23865	7745	56236	102437	88500	179980	6696	3357	33249	139208	1878	30	16530	42	1486	50143	712	116289	218	19956	1757	—	—	376
1935/36	178304	29124	35545	29684	20746	9199	54006	94899	83405	177723	6581	3075	31392	128952	500	27	17332	101	1068	50853	747	110147	98	15277	114	—	—	—
	3723	1148	132	268	386	—	1789	1962	1761	—	—	—	577	1364	1289	—	492	1	408	29	—	—	—	1351	1573	—	—	362
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	182027	30272	35677	29952	21132	9199	55795	96861	85166	177723	6581	3075	31969	130316	1789	27	17824	102	1476	50882	747	110147	98	16628	1687	—	—	362
1936/37	181367	30264	35465	30184	21504	9833	54117	96791	84576	174669	6698	3659	31743	132234	486	97	16708	99	1161	49006	556	113125	310	17089	120	—	—	—
	4127	1172	130	325	365	—	2135	2221	1906	—	—	—	606	1728	1288	2	502	1	240	214	—	—	—	1728	1573	—	—	372
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	185494	31436	35595	30509	21869	9833	56252	99012	86482	174669	6698	3659	32349	133962	1774	99	17210	100	1401	49220	556	113125	310	18817	1693	—	—	372

WOJEWÓDZTWO TARNOPOLSKIE

W roku szkolnym	Ogółem	w szkołach I stopnia o 1 nauczycielu	I stopnia o 2 nauczycielach	II stopnia o 3 nauczycielach	II stopnia o 4 nauczycielach	III stopnia o 5 nauczycielach	III stopnia o 6 i więcej nauczycielach	chłopców	dziewcząt	zamieszkałych w obwodach szkolnych	zamieszkałych poza obwodem szkolnym	mających do szkoły powyżej 3 klm drogi	wedle wyznania: rzymskokatol.	greckokatol.	ewangielick. (wszystk. obrząd.)	prawosławne (wszystk. obrząd.)	mojżeszow.	innego	uczących się w szkołach z językiem nauczania: polskim	polskim i z językiem ruskim jako przedmiotem	polskim i z językiem niemieckim jako przedmiotem	polskim i ruskim	polskim i niemieck.	ruskim	niemieckim	polskim i żydowsk.	polskim i hebrajsk.	hebrajskim
1937/38	200289	39867	49770	30658	17346	10805	51843	104560	95729	190823	9466	4330	67082	117762	184	169	14992	100	1684	101680	184	87876	—	8865	—	—	—	—
	3457	420	—	90	—	179	2768	1874	1583	—	—	—	198	1921	229	6	1103	—	178	461	—	1168	—	1404	246	—	—	—
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	203746	40287	49770	30748	17346	10984	54611	106434	97312	190823	9466	4330	67280	119683	413	175	16095	100	1862	102141	184	89044	—	10269	246	—	—	—
1935/36	192877	39745	45938	31108	17788	7061	51237	100182	92695	184539	8338	3471	63639	112391	179	121	16504	43	1314	100426	180	83275	—	7682	—	—	—	—
	3031	331	92	231	—	—	2377	1563	1468	—	—	—	127	1527	247	3	1127	—	135	1125	—	—	—	1499	272	—	—	—
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	195908	40076	46030	31339	17788	7061	53614	101745	94163	184539	8338	3471	63766	113918	426	124	17631	43	1449	101551	180	83275	—	9181	272	—	—	—
1936/37	194494	40132	45845	31231	18110	7250	51926	101660	92834	184910	9584	4252	64386	114073	187	142	15641	65	1332	102180	182	82610	—	8190	—	—	—	—
	3259	507	93	244	—	—	2415	1725	1534	—	—	—	280	1743	229	1	1006	—	302	1126	—	—	—	1629	202	—	—	—
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	197753	40639	45938	31475	18110	7250	54341	103385	94368	184910	9584	4252	64666	115816	416	143	16647	65	1634	103306	182	82610	—	9819	202	—	—	—

W OKRĘGU

W Województwach	w roku szkolnym	Ogółem	LICZBA UCZNIÓW w szkołach I stopnia o 1 nauczycielu	I stopnia o 2 nauczycielach	II stopnia o 3 nauczycielach	II stopnia o 4 nauczycielach	III stopnia o 5 nauczycielach	III stopnia o 6 i więcej nauczycielach	chłopców	dziewcząt	zamieszkałych w obwodach szkolnych	zamieszkałych poza obwodem szkolnym	mających do szkoły powyżej 3 km drogi	wedle wyznania: rzymskokat.	greckokat.	ewang.	prawosławnego	mojżeszowego	innego	uczących się w szkołach z językiem nauczania: polskim	polskim i z językiem ruskim jako przedmiotem	polskim i jęz. niem. jako przedmiotem	polskim i ruskim	polskim i niemieck.	ruskim	niemieckim	polskim i żydowsk.	polskim i hebrajsk.	hebrajskim
lwowskim	1937/1938	424550	74221	89244	60129	31534	21754	147668	220095	204455	399554	17597	8979	200972	182163	1916	991	38240	268	145084	117323	547	130452	432	28186	1366	—	—	1160
stanisławowskim		190937	28336	43074	31681	23865	7745	56236	102437	88500	179980	6696	3357	33249	139208	1878	30	16530	42	1486	50143	712	116289	218	19956	1757	—	—	376
tarnopolskim		203746	40287	49770	30748	17346	10984	54611	106434	97312	190823	9466	4330	67280	119683	413	175	16095	100	1862	102141	184	89044	—	10269	246	—	—	—
w okręgu		819233	142844	182088	122558	72745	40483	258515	428966	390267	770357	33759	16666	301501	441054	4207	1196	70865	410	148432	269607	1443	335785	650	58411	3369	—	—	1536

Z zestawień wynika, że liczba uczniów w szkołach powszechnych wzrosła na terenie Okręgu w ciągu dwóch lat o 32.884 czyli o 4,2% stanu z dnia 1 października 1935 r. — Stosunkowo (w porównaniu ze stanem z 1. X. 1935) największy przyrost wykazało województwo stanisławowskie (4,4%), po nim województwo tarnopolskie (4%), najmniejszy lwowskie (3,9%).

Stosunkowo najwięcej uczniów przybyło szkołom I stopnia o dwóch nauczycielach, bo aż 16% stanu z dnia 1 października 1935 r., po nich szkołom stopnia III (2,8%) i najmniej szkołom I stopnia o jednym nauczycielu, bo tylko 1,7%. — Liczba uczniów w szkołach stopnia II zmniejszyła się o 2.983, co stanowi 1,4% stanu z 1. X. 1935 r.

Liczba uczniów dochodzących do szkół z poza rejonu zwiększyła się w tym czasie o 2.072 (6,5%), a liczba uczniów mających do szkoły powyżej 3 km drogi o 2.073 (14,2%). Najwyższy przyrost w tym względzie wykazuje stosunkowo województwo tarnopolskie (13,5% i 25%), po nim lwowskie (4,9% i 11,6%) a najmniejszy stanisławowskie (1,7% i 9,1%).

„Liczba młodzieży religii katolickiej wzrosła w szkołach powszechnych w ciągu ostatnich dwóch lat o 37.824, z czego na religię rzymskokatolicką przypada 10.991 tj. 29% a na greckokatolicką 26.833 tj. 71% przyrostu.

Liczba uczniów religii mojżeszowej zmalała w tym czasie o 5.051, co stanowi 6,6% stanu z 1. X. 1935 r."

V. NAUCZYCIELSTWO

WOJEWÓDZTWO LWOWSKIE

W roku szkolnym	Charakter szkół	Ilość zatrudnionych sił nauczycielskich: Ogółem	w tym mężczyzn	w tym kobiet	Dla publicznych szkół powszechnych
1935/36	publicz.	6610	2444	4166	W roku 1935/1936 przyznano:
	prywat.	392	141	251	1. Etatów nauczycielskich 6.703
	specjal.	25	12	13	2. Kontraktów na zastępstwo chorych i urlop. nauczycieli 36
	razem	7027	2597	4430	3. Godzin nadliczbowych na naukę religii 12.927
1936/37	publicz.	6772	2464	4308	W roku 1936/1937 przyznano:
	prywat.	415	157	258	1. Etatów nauczycielskich 6.798
	specjal.	46	22	24	2. Kontraktów na zastępstwo chorych i urlop. nauczycieli 36
	razem	7233	2643	4590	3. Godzin nadliczbowych na naukę religii 13.352
1937/38	publicz.	7043	2581	4462	W roku 1937/1938 przyznano:
	prywat.	398	149	249	1. Etatów nauczycielskich 7.043
	specjal.	37	21	16	2. Kontraktów na zastępstwo chorych i urlop. nauczycieli 43
	razem	7478	2751	4727	3. Godzin nadliczbowych na naukę religii 13.538
WOJEWÓDZTWO STANISŁAWOWSKIE					
1935/36	publicz.	2857	1118	1739	W roku 1935/1936 przyznano:
	prywat.	147	62	85	1. Etatów nauczycielskich 2.898
	specjal.	—	—	—	2. Kontraktów na zastępstwo chorych i urlop. nauczycieli 18
	razem	3004	1180	1824	3. Godzin nadliczbowych na naukę religii 5.816
1936/37	publicz.	2957	1094	1863	W roku 1936/1937 przyznano:
	prywat.	129	47	82	1. Etatów nauczycielskich 2.957
	specjal.	—	—	—	2. Kontraktów na zastępstwo chorych i urlop. nauczycieli 18
	razem	3086	1141	1945	3. Godzin nadliczbowych na naukę religii 6.002
1937/38	publicz.	3123	1193	1936	W roku 1937/1938 przyznano:
	prywat.	159	62	97	1. Etatów nauczycielskich 3.124
	specjal.	—	—	—	2. Kontraktów na zastępstwo chorych i urlop. nauczycieli 20
	razem	3282	1255	2033	3. Godzin nadliczbowych na naukę religii 6.130
WOJEWÓDZTWO TARNOPOLSKIE					
1935/36	publicz.	3103	1317	1786	W roku 1935/1936 przyznano:
	prywat.	89	36	53	1. Etatów nauczycielskich 3.123
	specjal.	—	—	—	2. Kontraktów na zastępstwo chorych i urlop. nauczycieli 16
	razem	3192	1353	1839	3. Godzin nadliczbowych na naukę religii 7.649
1936/37	publicz.	3171	1345	1826	W roku 1936/1937 przyznano:
	prywat.	104	48	56	1. Etatów nauczycielskich 3.176
	specjal.	—	—	—	2. Kontraktów na zastępstwo chorych i urlop. nauczycieli 16
	razem	3275	1393	1882	3. Godzin nadliczbowych na naukę religii 7.706
1937/38	publicz.	3331	1432	1899	W roku 1937/1938 przyznano:
	prywat.	112	48	64	1. Etatów nauczycielskich 3.338
	specjal.	—	—	—	2. Kontraktów na zastępstwo chorych i urlop. nauczycieli 17
	razem	3443	1480	1963	3. Godzin nadliczbowych na naukę religii 7.832

Województwo	W roku szkolnym	Ilośc zatrudnionych sił nauczycielskich						Dla publicznych szkół powszechnych przyznano			Uwaga
		Ogółem	w tym		w szkołach			etatów nauczycielskich	kontraktów za chorych i urlop. nauczycieli	godzin nadliczbowych na naukę religii	
			mężczyzn	kobiet	publicznych	prywatnych	specjalnych				
lwowskie	1937/1938	7478	2751	4727	7043	398	37	7043	43	13538	Szkoły specjalne miały w r. szk. 1937 38 29 etatów i 60 godz. nadliczbowych.
stanisławowsk.		3282	1252	2030	3123	159	—	3124	20	6130	*) W tym narodowości polskiej 10.808, ruskiej 2.607, niemieckiej 2, żydowskiej 79, innej 1
tarnopolskie		3443	1480	1963	3331	112	—	3338	17	7832	
w okręgu		14203	5483	8720	13497*	669	37	13505**	80	27500	**) W tym 5 etatów jako pomoc dla szkoły prywatnej w Brodach.

Liczba nauczycieli w szkołach powszechnych wzrosła w ciągu ostatnich dwóch lat o 980 (353 mężczyzn i 627 kobiet). Stosunek ilościowy mężczyzn do kobiet zmienił się w tym czasie nieznacznie na korzyść kobiet i wynosił w roku sprawozdawczym 38,6% do 61,4%. W dniu 1. X. 1935 r. stosunek ten wynosił 38,7% do 61,3%.

Liczba etatów nauczycielskich w publicznych szkołach powszechnych wzrosła w tym czasie o 780, liczba godzin nadliczbowych o 1108.

W szkołach publicznych przypadało średnio w r. szkolnym 1937/38 na jednego nauczyciela 61 uczniów. Jak się ta sprawa przedstawiała na terenach poszczególnych obwodów szkolnych, informuje poniższy wykaz:

L. p.	Obwód szkolny	Średnie obciążenie izby szkolnej uczniami	Średnie obciążenie nauczycieli uczniami
1	Gródecki	64	65
2	Jarosławski	54	56
3	Krośnieński	60	62
4	Lwowski miejski	54	55
5	Lwowski zamiejski	58	59
6	Niżański	56	59
7	Przemyski	57	64
8	Rawski	61	58
9	Rzeszowski	61	63
10	Samborski	58	58
11	Sanocki	65	68
12	Turczański	68	68
13	Doliniański	66	70
14	Kołomyjski	55	57
15	Nadwórniański	62	64
16	Stanisławowski	57	59
17	Stryjski	63	61
18	Brzeżański	66	67
19	Czortkowski	60	61
20	Kamionecki	61	59
21	Tarnopolski	58	59
22	Trembowelski	58	58
23	Złoczowski	62	62
	W okręgu	60	61

V. BUDOWNICTWO

WOJEWÓDZTWO LWOWSKIE

W roku szkolnym	Wybudowano izb		Uwaga
	lekcyjnych	mieszkalnych (pokoi i kuchen)	
1935/36	209	289	
1936/37	259	348	
1937/38	154	153	
Razem	622	790	

WOJEWÓDZTWO STANISŁAWOWSKIE

W roku szkolnym	Wybudowano izb		Uwaga
	lekcyjnych	mieszkalnych (pokoi i kuchen)	
1935/36	80	92	
1936/37	120	147	
1937/38	69	72	
Razem	269	311	

WOJEWÓDZTWO TARNOPOLSKIE

W roku szkolnym	Wybudowano izb		Uwaga
	lekcyjnych	mieszkalnych (pokoi i kuchen)	
1935/36	75	78	
1936/37	90	101	
1937/38	71	64	
Razem	236	243	

W OKRĘGU

Województwo	W roku szkolnym	Wybudowano izb		Uwaga
		lekcyjnych	mieszkalnych (pokoi i kuchen)	
lwowskie	1937/1938	154	153	
stanisławowskie		69	72	
tarnopolskie		71	64	
w okręgu		294	289	

Zaznaczyć należy, że w zestawieniach za rok 1937/38, nie są objęte izby lekcyjne jak i mieszkania dla nauczycieli, których wykończenie nastąpi w sezonie jesiennym 1938 roku. Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych udzieliło na budowę szkół w Okręgu Szkolnym Lwowskim w roku 1937 pożyczek w wysokości 360.000 zł.

* * *

Plan prac metodyczno-dydaktycznych szedł po linii uwzględnienia najważniejszych potrzeb Okręgu. Drugi rok realizacji programów nauczania w szkołach I stopnia łącznie z faktem, iż na terenie Okręgu Szkoln. Lwowsk. jest szkół I stopnia o 1 nauczycielu 41,3%, a o 2 nauczycielach 26,7% — kazał na pierwszym miejscu uwzględnić opiekę nad tymi szkołami i iść w kierunku pogłębienia realizacji ich programu. Środkami wiodącymi do tego celu były: instrukcje inspektorów i wizytatorów, udzielane w czasie wizytacji szkół, rozważanie na konferencjach rejonowych ważniejszych problemów metodycznych, jak cykliczność, nauczania w klasach łączonych itp., zaopatrywanie szkół I stopnia w potrzebne pomoce naukowe *), wreszcie podnoszenie poziomu nauczycieli przez współpracę inspektorów z instruktorami i organizowanie tzw. „szkół dobrze postawionych". Ponieważ zaś warunkiem realizacji nauki przedmiotu jest należyte sporządzenie rozkładu materiału, tedy kwestia ta była przedmiotem specjalnej opieki nadzoru szkolnego i tematem rozważań nauczycielstwa w czasie konferencyj rejonowych.

Poważne miejsce w dziedzinie prac metodyczno-dydaktycznych zajęła również opieka nad realizacją programu nauki języka polskiego. Za podkreśleniem wagi i znaczenia tego przedmiotu przemawia zarówno jego charakter, jako języka państwowego, jak i okoliczność, że 90% realizacji programu wychowawczego szkoły leży w należytej realizacji programu języka polskiego jako przedmiotu ogniskowego w szkole powszechnej. Środki podnoszące poziom nauki tego przedmiotu były analogiczne do tych, jakich używano przy podnoszeniu poziomu szkół I stopnia. Nadto w większych środowiskach tworzono specjalnie ośrodki metodyczne tego przedmiotu.

*) Tow. Pop. Bud. Publ. Szkół Powsz. zaopatrzyło okręg w ciągu roku 1937 w 562 bibliotek szkolnych. (508 szkół I stopnia otrzymało biblioteki 35 tomowe, 54 szkół III stopnia biblioteki 70 tomowe). Łącznie dostarczono 21.560 książek. Ponadto 189 szkół otrzymało mapy ścienne, a 5.165 szkół komplety obrazów historycznych. W ten sposób na pomoce naukowe wydatkowało T. P. B. P. S. P. w okręgu lwowskim w roku 1937 50.000 zł.

Niski stan kulturalny i gospodarczy wsi naszego terenu był powodem, dla którego na trzecim punkcie programu pracy Kuratorium umieszczono organizację ogrodów i kuchni szkolnych tj. tych warsztatów pracy szkolnej, które w najkrótszej drodze podnoszą kulturę życia codziennego danego środowiska. Dla podniesienia organizacji ogrodów szkolnych organizowano konferencje nauczycieli, prowadzących umiejętnie ten dział pracy i nastawiono ich do pracy instruktorskiej w najbliższym terenie, wyzyskano współpracę instruktorki planistyki, korzystano ze współpracy z instruktorami rolniczymi, zaopatrzono biblioteki nauczycielskie w potrzebną literaturę. W każdym obwodzie odbyły się przynajmniej 3 odprawy w związku z organizacją ogrodów szkolnych. Żywy ruch przejawił się w dziedzinie organizacji kuchni szkolnych (pracowni gospodarstwa domowego). Jako przykład służyć może fakt, iż w obwodzie jarosławskim liczba ich wzrosła w ciągu ostatniego roku szkolnego z 12 na 21, a w obwodzie niżańskim z 4 na 13, w tarnopolskim z 6 na 24. W szkołach I stopnia naukę gospodarstwa domowego prowadzi szkoła w ramach zajęć ochotniczych, Nauczycielki prowadzące umiejętnie naukę tego przedmiotu są wyzyskiwane na terenie obwodu jako instruktorki. Instruktorka kuratoryjna urządzała 2 konferencje nauczycielek, prowadzących gospodarstwo domowe. Organizowanie tych warsztatów pracy szkolnej spotyka się wszędzie z wielkim uznaniem społeczeństwa.

Powszechne zaniedbania i niedociągnięcia w dziedzinie wychowania fizycznego młodzieży wpłynęły na to, iż na czwartym punkcie programu prac dydaktyczno-metodycznych umieszczono realizację programu W. F. Zapoczątkowano tedy porządkowanie boisk szkolnych, wywierano nacisk w kierunku tworzenia na zajęciach praktycznych potrzebnego sprzętu gimnastycznego, stworzono instytucję rejonowych instruktorów W. F. — ponadto w niektórych obwodach używano przeszkolonych nauczycieli jako obwodowych instruktorów W. F. Roztoczono opiekę nad higieną szkoły i ucznia drogą stałej i konsekwentnej kontroli. Z końcem roku szkolnego urządzono konkurs czystości w 5 obwodach szkolnych.

Rezultat konkursu wyrażał się w przyznaniu przez Kuratorium 5 nagród w formie pomocy naukowych, (zależnie od potrzeb nagrodzonej szkoły), oraz w wyróżnieniu sześciu szkół. Nagrody przyznano szkołom: w Morawsku i Budach Łańcuckich — w obwodzie jarosławskim: w Besku (żeńska szkoła) — w obwodzie sanockim, w Płotyczy i Dębowcach — w obwodzie tarnopolskim. Wyróżnienie uzyskały szkoły: w Muninie i Rogożnie — w obwodzie jarosławskim; w Klimkówce i Zasławiu — w obwodzie sanockim; w Stupkach, Starym Skałacie i Denysowie — w obwodzie tarnopolskim.

Ważną pozycję stanowi opieka społeczna nad szkołą powszechną. W zakresie opieki materialnej nad młodzieżą (łącznie ze świadczeniami samorządu terytorialnego) wydano w roku szkolnym 1937/38 na: dożywianie 362.032 zł — lecznictwo 5.717 zł — odzież 78.527 zł — obuwie 64.029 zł — bieliznę 13.154 zł — przybory do nauki 13.761 zł — podręczniki szkolne 23.502 zł — wycieczki 16.688 zł — stypendia 44.525 zł — opiekę nad absolwentami szkół 653 zł — gry i zabawy 2.055 zł — kolonie i półkolonie 19.710 zł — razem: 644.353 zł.

W zakresie opieki materialnej nad szkołą (poza świadczeniami samorządu terytorialnego i Państwa) uzyskano między innymi na: pomoce do nauki 38.953 zł — odbiorniki radiowe 36.897 zł — sprzęt do w. f. 3.213 zł — książki do bibliotek szk. 44.030 zł — sprzęty szkolne 12.666 zł — boiska szkolne 246 zł — opał 6.984 zł — remont budynków szkolnych 36.558 zł — budowę szkół 318.984 zł — ogrody szkolne 3.336 zł — razem: 503.540 zł.

Powyższe dane nie ujmują dosłownie wszystkich świadczeń społeczeństwa na rzecz młodzieży szkół powszechnych, gdyż niektóre szkoły nie prowadziły dotychczas odnośnej ewidencji.

W organizowaniu pomocy i opieki nad młodzieżą i szkołami trzeba podkreślić udział następujących czynników: wojska, samorządu terytorialnego, organizacyj i instytucyj, rodziców, nauczycielstwa, osób prywatnych i samej młodzieży. Akcja wojska objęła 195 szkół w okręgu, w tym 141 z polskim, 3 z ruskim językiem nauczania, 51 dwujęzycznych. Akcja społeczeństwa objęła 396 szkół, z tego Powiatowe Komitety Pomocy Dzieciom i inne 134 szkoły, Koła rodziców 61, nauczycielstwo 5, Związek Pracy Obywatel. Kobiet 26, T. S. L. 9; inne towarzystwa polskie 48 szkół, ruskie (ukraińskie) 4 szkoły, żydowskie 2, Zarządy gminne 31, instytucje finansowe i firmy przemysłowe 8, ziemianie 11, młodzież szkół innych typów 13, inne związki i osoby prywatne 44 szkół. Łącznie objętych było opieką i pomocą w r. szk. 1937/38 w okręgu szkolnym lwowskim 591 szkół tj. 12% ogólnej ilości, w tym z polskim językiem nauczania 389, z ruskim 32, dwujęzycznych 170, stopnia I 347, II 92, III 152.

Na odcinku oświaty pozaszkolnej pracowało 5 okręgowych i 23 obwodowych instruktorów, nauczycieli szkół powszechnych i średnich. Objęli oni swą pracą prawie wszystkie te miejscowości, od dróg komunikacyjnych daleko położone, które nie miały żadnych komórek organizacyjnych. Praca o. p. stała się w ten sposób bardziej powszechną.

Wyniki pracy o. p., ujęte cyfrowo, przedstawiają się następująco: W zakresie kształcenia przedpoborowych urządzono 437 kursów specjalnych, na których przeszkolono 3905 uczestników (w r. szkolnym 1936/37 zorganizowano 290 kursów dla 2034 uczestników). Ponadto przeszkolono 2625 przedpoborowych w ramach 606 kursów wieczorowych o. p., a 251 indywidualnie. Łącznie przeszkolono 6751 przedpoborowych.

Kursów dokształcających dla młodzieży pozaszkolnej było 1070, objęły one 18.412 osób, w tym do lat 18: 12.721. Kursów przygotowujących do egzaminu z zakresu 7 klas szkoły powszechnej zorganizowano 60, liczba uczestników 1607. Do egzaminu dopuszczono 928, złożyło egzamin 802. Pierwsze miejsce pod względem liczby kursów zajęły powiaty: Krosno (14), Jarosław (11), Przemyśl (7).

Szkół wieczorowych dla dorosłych było w r. bież. 17 o 30 kursach i 1281 uczestnikach. Większość tych szkół jest prowadzona przez Związek Nauczycielstwa Polskiego.

Uniwersytetów Powszechnych było 5 o 10 kursach i 251 uczestnikach. Na plan pierwszy wysunął się Uniwersytet Powszechny we Lwowie.

Uniwersytetów niedzielnych było 66, skupiających 3741 uczestników. Ta forma pracy przeszła poważną ewolucję — i z cyklu luźnych wykładów przekształca się powoli w systematyczne kształcenie obejmujące 3-letni okres o przemyślanym i ustalonym programie.

Kuratorium dostarczyło 38 kompletów książek (2.000 tomów).

Zespoły teatralne działały dorywczo jako sekcje Związku Strzeleckiego, T. S. L. czy organizacyj młodzieżowych. Liczba zespołów wyno-

siła 2.800 (w r. poprzednim 1826), w tym 1469 polskich, 1280 ruskich, i 41 innych. Liczba imprez 12.893, w tym 5.944 polskich, 6.825 ruskich i 144 innych.

Zespoły chóralne działały również dorywczo. Liczba zespołów 1707 (w roku poprzednim 1501), w tym 770 polskich, 905 ruskich i 31 innych. Na ogólną liczbę 1707 było wielogłosowych 493 polskich, 798 ruskich i 16 innych. Liczba członków w chórach polskich 9.645, w ruskich 18.200, w innych 390. Kuratorium dostarczyło Inspektoratom Szkolnym 8.000 śpiewników. Święto pieśni zorganizowano w 22 powiatach, konkurs pieśni urządził tylko obwód szkolny stanisławowski.

Liczba świetlic 6.989 (w roku poprzednim 5.832), w tym polskich 3.565, ruskich 3.209, innych 215. Praca oparta przeważnie na programach pracy T. S. L. i Z. S.

Liczba bibliotek wzrosła z 4.891 w roku ubiegłym do 5.718. Liczba stałych bibliotek samorządowych wzrosła o 11, a tomów w bibliotekach samorządowych o 33.848. Zapoczątkowano planową akcję organizacji powiatowych bibliotek samorządowych na terenie województwa stanisławowskiego. Wszystkie powiaty tegoż województwa wstawiły do budżetu i zrealizowały po 500 zł na zapoczątkowanie bibliotek.

Zespołów dobrego czytania zorganizowano 421 w 17 obwodach szkolnych, obejmując 3.486 uczestników. Konkursu poprawnego czytania zorganizowano 199 w 10 obwodach, obejmując 2.221 uczestników.

21.

KOMUNIKATY NIEURZĘDOWE

Apel Ligi Ochrony Zwierząt

Zarząt Główny Ligi Ochrony Zwierząt we Lwowie komunikuje, że nieludzkie obchodzenie się ze zwierzętami nie tylko nie słabnie, ale w szeregu miejscowości wzmaga się. — Maltretowanie koni niezdolnych udźwignąć ciężaru przez bicie ich drągami i kołami w taki sposób, iż powoduje to okaleczenia, choroby a nieraz i śmierć, przejawiało się w sprawozdaniach wszystkich delegatów, — podobnie jak używanie do pracy koni wycieńczonych, wygłodzonych, ciężko chorych, nieprzydatnych do żadnej pracy.

W jednej miejscowości natrafiono na psy, którym poprzecinano brzuchy a następnie zawiązano je drutem; puszczone zwierzę ginęło po kilku godzinach w okropnych męczarniach. — Gdzie indziej zabijano konie biciem ich w głowę; konie ogłuszone padały, jednak zdarzyło się kilkakrotnie, że po pewnym czasie zrywały się i biegły przez kilka minut oszalałe z bólu. — Psy gładzono w ten sposób, że bito je drągami po całym ciele, łamiąc przy tym im szczęki i kości; wiele zwierząt jedynie ogłuszonych zakopywano żywcem, przykrywając je cienką tylko warstwą ziemi tak, że niektóre z nich wydobywały się spod niej i biegnąc żyły jeszcze przez pewien czas.

Zarząd Ligi Ochrony Zwierząt z największym smutkiem stwierdza, że w wielu aktach barbarzyństwa uczestniczą także dzieci szkolne i że dzieci często nie wykazują żadnego zrozumienia dla sprawy ochrony zwierząt. Podając ten stan rzeczy do wiadomości Nauczycielstwu, Liga O. Z. ufa, że fakty te jako godzące w dobre imię naszej kultury, wywołają u wszystkich Wychowawców słuszne oburzenie i przyczynią się do roztoczenia czujniejszej opieki nad stosunkiem dzieci do zwierząt.

Zorganizowanie biblioteki przy ognisku metodycznym matematyki

Przy Ognisku metodycznym matematyki została utworzona biblioteka podręczna dla popierania i realizowania celów, jakim służy Ognisko metodyczne. Posiada ona (obecnie w zawiązku) cztery działy: dzieła traktujące o matematyce elementarnej z wyższego punktu widzenia, — dzieła z matematyki wyższej, podręczniki uniwersyteckie itp. ich celem będzie umożliwienie dokształcania członkom ogniska w tych gałęziach matematyki wyższej, o które potrąca program licealny), — dzieła i periodica z metodyki i dydaktyki przedmiotu — wreszcie zbiór podręczników szkolnych używanych w szkołach polskich i zagranicznych. Znajdą w nim pomieszczenie monografie matematyczne dostępne dla uczniów, zbiory zadań itp.

Każdy ze wspomnianych działów posiada już w obecnym stadium po kilka klasycznych dzieł i będzie celowo powiększany i uzupełniany. Lokal Ogniska znajduje się przy I Państw. Liceum i Gimnazjum we Lwowie przy ul. Kubali 2. O sposobie korzystania z biblioteki będą interesowani członkowie Ogniska w najbliższym czasie powiadomieni.

22.

KSIĄŻKI I CZASOPISMA

W. Komornicki „Ustrój Państwowy Polski"

Ministerstwo Wyznań Rel. i Ośw. Publ. zatwierdziło pracę dr. Wacława Komornickiego profesora Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, pt. „Ustrój państwowy Polski współczesnej", geneza i system, Wilno 1937 r. — do użytku szkolnego dla liceów ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 6 z dn. 20. VI. 1938, poz. 195). Cena egzemplarza w księgarniach wynosi zł 15. Przy zamówieniach szkolnych, dokonywanych za pomocą wpłat na Konto P. K. O. 704.104 cena zniżona wraz z przesyłką wynosi 10 zł.

Gazetka Muzyczna

Ukazał się 1 Nr wznowionej „Gazetki Muzycznej" pod redakcją B. Rutkowskiego. „Gazetka Muzyczna" jest dozwolona przez Ministerstwo W. R. i O. P. dla bibliotek uczniowskich i stanowi uzupełnienie akcji ORMUZ-u w zakresie organizowania audycyj szkolnych. Będą w nich podane objaśnienia do audycyj gimnazjalnych i licealnych, jak również i inne pożyteczne wiadomości z dziedziny muzyki.

Wiadomości historyczno-dydaktyczne

Świeżo wydany zeszyt III otwiera artykuł kierownika Ogniska metodycznego historii w Katowicach Fr. Popiołka „Zagadnienie obronności Państwa w nauczaniu historii w szkole średniej", ważny ze względu na aktualność tematu. Numer zawiera ponadto jak zwykle obszerny dział recenzji i zapisek bibliograficznych, wśród nich rzeczowo ułożoną bibliografię artykułów dotyczących nauczania historii w czasopismach pedagogicznych z pierwszego półrocza 1938.

Instrukcja dla samouków wiejskich

Instytut Oświaty Dorosłych w Warszawie wydał ostatnio instrukcję dla samouków wiejskich, którzy ze względów praktyczno-życiowych pragnęliby zdobyć wykształcenie w zakresie szkoły powszechnej III stopnia. Publikacja nosi tytuł: Ośrodek dokształcania dorosłych i młodocianych na wsi, program i metoda pracy w zakresie 5—7 klasy szkoły powszechnej, praca zbiorowa pod redakcją J. E. Baranowskiej, str. 230; skład główny w Instytucie Oświaty Dorosłych, Warszawa, ul. Reja 9, cena 2.50 zł., P. K. O. 2.128. Treść: cz. I. — ogólna: 1) Uczestnicy akcji dokształcania — F. Popławski. 2) Organizacja Ośrodka Dokształcania i 3) Praca nauczyciela i zespołu — J. E. Baranowska; cz. II — szczegółowa: 1) Język polski — opracowali I Borkowska-Nelkenowa i H. Staszewski. — 2) Matematyka — opr. H. Stattlerówna. — 3) Historia — opr. M. Puchalski. — 4) Geografia — opr. W. Richling-Kondracka. — 5) Przyroda — opr. J. Opieńska-Blauthowa.

Dr Stefan Papée: „20 lat Rzeczypospolitej"

Nakładem Państw. Wydawnictwa Książek Szkolnych we Lwowie wyszła z druku interesująca książka: „XX lat Rzeczypospolitej Polskiej (1918—1938)" — zebrał materiał Stefan Papée. — Celem tej książki — jak zaznacza autor we wstępie — jest ułatwić nauczycielstwu i młodzieży zrozumienie dziejów pierwszego dwudziestolecia Odrodzonej Polski. Książka zawiera obfity materiał w formie wyjątków z dzieł najwybitniejszych mężów stanu, ujęty w 2 rozdziały: „Budowanie Państwa Polskiego" i „Wielkości, gdzie twoje imię". — Zkolei zwięzła kronika z lat 1918—1938 i wiadomości biograficzne cytowanych autorów.

23.

KSIĄŻKI NADESŁANE DO REDAKCJI

Z Instytutu Wydawniczego „Biblioteka Polska", Warszawa:

H. Skarbek-Peretiatkowicz: „Indie wczoraj i dziś" — książka dla młodzieży.

H. Zakrzewska: „Białe róże" — powieść dla młodzieży, wyd. V.

H. Bohuszewiczówna: „Służba zdrowia w świecie owadów" — według J. H. Fabre'a, wyd. IV.

H. Zakrzewska: „Dzieci Lwowa" — wydanie VIII.

Z Wydawnictwa Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, Lwów:

Ustawa Konstytucyjna. z dnia 23. IV. 1935 — opracował Dr A. Wereszczyński.

Dr A. Wereszczyński: „Wiadomości o Polsce współczesnej" — wyd. VIII.

J. Piprek: „Von Deutscher Art u. Kunst" I T. — podręcznik dla I kl. lic.

J. Kijas i S. Przyboś: „Przewodnik metodyczny do podręcznika J. Balickiego i S. Maykowskiego „Mówią wieki".

Teksty łacińskie dla liceum humanistycznego i klasycznego, zesz. I—XI. (Cycero, Wergiliusz).

Z Książnicy-Atlasu:

Dr J. Piątek: „Zasady przyzwoitego zachowania się młodzieży męskiej". — wyd. V.

Z księgarni M. Arcta i K. Rutskiego:

A. Dmochowski, S. Ziemecki, M. Szczawińska, J. Wernerowa: „Nauka o przyrodzie i ziemi" — dla kl. IV szk. powsz. I st.

J. Wernerowa: „Poznajmy przyrodę" — dla kl. V. szk. powsz.

J. Kubicka: „Ćwiczenia ortograficzne" — dla kl. IV szk. powsz.

Katecheta: „Jak kochać Jezusa" — dla kl. II szk. powsz.

Z Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych, Lwów:

M. Zydler: „Urlop na wodzie — żaglówką z Poznania do Gdyni".

M. Macgregor: „Stories of king Arthurs Knights" — oprac. H. Karczewska.

H. Bernay: „On a volé un transatlantique" — oprac. A Zaleska-Garnyszowa.

Jaboune: „Les dimanches de la famille Pointie" — oprac. I. Pepłowska.

K. Jastroch: „Life and work in England" — dla II kl. gimn.

A. Nikiel: „Gramatyka niemiecka" — dla kl. III i IV gimn.

A. Wasilewski: „W obozie harcerskim" (urządzenia, zwyczaje, pokazy).

Ł. Charewiczowa: „Kobieta w dawnej Polsce".

J. Skoczek: „Stosunki kulturalne Polski z Zachodem w XV w.".

M. z Colonna Walewskich Wielopolska: „Obyczaje towarzyskie".

M. H. Serejski: „Narodziny Średniowiecznej Europy".

B. Nadolski: „Rozkwit literatury narodowej w XVI w.".

A. Kudławiec: „Wielkie odkrycia geograficzne".

T. Manteuffel: „ „Feodalizm".

M. Żywczyński: „Papiestwo i papieże średniowiecza".

F. Burdecki: „Technika i przemysł w dawnej Polsce".

S. Łempicki: „Opiekunowie kultury".

A. Śliwiński: „Konstytucja 3 Maja", wydanie IV.

A. Knot: „Dzieje szkolnictwa wojskowego w Polsce".

B. Nadolski: „Kierunki rozwojowe dziejopisarstwa staropolskiego".

W. Brumer: „Meiningeńczycy" (Wiedza o teatrze t. II.).

R. Kozłowski: „Taczanka naprzód" — wspomnienia wojenne.

A. Śliwiński: „Powstanie styczniowe", wydanie III.

J. Tepa: „Na polskiej antenie".

Dr. S. Górniak i L. Paszek: „Księgowość w handlu hurtowym".

E. P. Ehrlich i L. Tyrowicz: „Wystawa Sklepowa".

K. Kosiński i L. Rygier: „Przemiany" — książka polska dla II kl. gimn.

E. P. Ehrlich: „Jak sprzedawać".

M. Wyszacka: „Z naszej przeszłości i teraźniejszości" — dla kl. VI szkoły powsz. II st.

Z. Chniatkowski i W. Schayer: „Arytmetyka z geometrią" — dla kl. VI szkoły powsz. III st.

Dr S. Sekułowicz: „Ryby".

Dr S. Sekułowicz: „Gady i płazy".

A. Kudławiec: „Geografia Europy" — dla kl. II gimn.

K. Frejlich: „Matematyka" — dla kl. I lic.

J. Wróblewski: „Podręcznik geometrii wykreślnej" — dla kl. I lic.

J. i O. Cieślińscy: „A travers les siècles", T. I.

J. Kowalski i M. Golias: „Iuvenis Romanus" — dla kl. II gimn.

Z. Chniatkowski i W. Schayer: „Arytmetyka z geometrią" — dla kl. V szkół powsz. III i II st.

J. Zaremba i J. Ostrowski: „Pięknie być człowiekiem" — dla kl. VI szkoły powsz.

D. Gayówna: „Podręcznik do nauki o przyrodzie żywej".

Prenumerata Dziennika Urzędowego wynosi 6 zł. i może być wpłacana w 4 ratach kwartalnych. — Cena numeru pojedynczego 60 gr. Należytości wpłaca się wyłącznie na konto czekowe P. K. O. Nr. 504.090. — Administracja Dziennika Urzędowego Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego.

REDAKCJA RĘKOPISÓW NIE ZWRACA.

CENA OGŁOSZEŃ: Strona 60 zł.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: Lwów, ul. Karmelicka 4, Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego.

Tłoczono w drukarni Jana Żydaczewskiego Lwów ul. Leona Sapiehy 77, telefon 204-96